יודען געדענקט! דער קאמף געגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד — דויערט

10 זייטען | (טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע — זעה 9־טע זייט) | פרייז 15 גראשען | NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נייער פאלקסבלאט

14־טער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג פ' שמיני כ"ד ניסן תרצ"ו | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106. | Łódź, Czwartek, 16 kwietnia 1936 | № 88

איטאליענער פארנומען דעסיע
איצט מארשירען זיי אויף אדיס־אבעבא
קלאנגען, אז דעם נעגוס'עס ארמעי האט איז א גרויסער שלאכט דער'הרג'עט 2,400 איטאליענישע זעלנער

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש) אויפ'ן יסוד פון ידיעות פון פערשידענע קוועלען ווערט פערעפענט־ליכט פאלגענדער קאמוניקאט וועגען דער סיטואציע אויף די פראנטען פון אביסיניען דעם 15 ד. ח.

דאס פערנעמען פון דעסיע איז געשעהן היינט. עס איז בלי ספק א דעצידירענדער מאמענט, אויף וויפיל עס האנדעלט זיך וועט[ן] חער וויטערדיגער ענטוויקלונג פון די קריגס־אפעראציעס. אין דער היי־ליכט טרעפען זיך צונויף די מיינונגען פון די ענג־לישע און איטאליענישע קוועלען.

לויט דער רייטער־אגענטור איז דאס פערנע־מען פון דעסיע, ווארשיינליך, אנ'אנזאג פון פער־נעהמען אדיס־אבעבא, וואס זאל אויך בקרוב גע־שעהן, מחמת אויף צפון פון דער הויפט־שטאט גע־פינט זיך נישט קיין שום אביסינישע ארמעע, וואס זאל זיך קאנען געגענשטעלען די מאטאריזירטע אי־טאליענישע קרעפטען.

דעם שטח פון דעסיע ביז אדיס־אבעבא — 250 קילאמעטער — וואלטען די איטאליענער געקענט אדורכמארשירען אין משך פון 10 טעג. דער וועג, וואס פעראייניגט די אמאליגע הויפט־קווארטיר פון האילע־סעלאסיע מיט דער הויפט־שטאט פון לאנד, איז אמת שטארק צושעדיגט געווארען דורך די אבי־סינישע טראנספארטען, וואס זענען אוועק אויפ'ן צפון־פראנט, אבער ער איז נאך צוטריטליך פאר די לאסט און פאנצער־אויטאס.

די רייטער־אגענטור האט היינט אנגעגעבען א ידיעה וועגען בלומרשטע נצחונות פונם נעגוס'עס ארמעע אויפ'ן צפון־מערב פון דער אזערע אשיאנגי. אין דער שלאכט, וואס חער קעניג האילע סעלאסיע מיט זיינע 20 טויזענד קריגער זאל האבען גע־פיהרט מיט די איטאליענער, האבען די לעצטע פער־לוירען 2000 אסקאריטען און 400 ווייסע זעלנער. די דאזיגע ידיעה ווערט נישט בעשטעטיגט, און די איטאליענישע קוועלען רופען זי אן אלס פאנטאס־טיש.

אויפ'ן אגאדענער פראנט שטעלט זיך די ארמעע פונם גען. נאסיבו געגען דער אפענסיווע פונם גען. גראציאני'ס ארמעע, וועלכע זאל זיך שוין האבען אנגעהויבען.

לויט ענגלישע קוועלען איז עס ווייניג וואהר־שיינליך, אז דער אביסינישער ארמעע זאל עס גע־ראטען צו געגענשטעלען זיך דעם אנגריף פון אזא גלענצענד עקוויפירטער ארמעע, ווי די איטאליעני־שע, טראץ דער זעלטענער בראוואור פון די אביסיני־שע קריגער.

דעסיע — לויט ווי עס טיילט מיט די רייטער־אגענטור — איז געווען פולשטענדיג פוסט און ליי־דיג, ווען די איטאליענער האבען זי היינט פריה פער־נומען. די בעפעלקערונג האט זיך אנגעהויבען צו־ריקצוקעהרען ערשט ביינאכט. דער אביסינישער גאר־ניזאן, וואס האט געציילט עטליכע הונדערט זעל־נער, האט זיך צוריקגעצויגען תיכף, ווי נאר די אי־טאליענער האבען זיך דערנעהנטערט. דאס איטאליע־נישע מיליטער האט אמת ארומגערינגעלט דעסיע נאך נעכטען אין אווענד, אבער אריין אין דער שטאט איז עס ערשט היינט פארטאג.

דעסיע איז די הויפט־שטאט פון קאנט או־אלא־גאלא, וואס פערמאגט א פעטע ערד, אבער ווערט נאר טיילווייז פערזייהט מיט תבואה און באנוועל. די סביבה פון דער שטאט איז שטארק בבעפעלקערט. נאכ'ן פערנעמען דעסיע האט דאס איטאליענישע מיליטער הינטער זיך די שווערסטע וועג־שטחים.

„רייטער" גיט איבער א קלאנג, אז דער נע־גוס געפינט זיך אין א הייל הינטער אדיס־אבעבא. זיי־ענדיג טריי צו די טראדיציעס פון זיינע אבות, האט ער נישט בדעה צו בעטען שלום, האפענדיג, אז די עווענטועלע פאציפיקאציע פון לאנד וועט די איטאליענער קאסטען זעהר א סך געלד און קרבנות.

ר ו י ם, 15 (ספ. טעל.)

„טריבונא" איז מודיע, אז דער הויף פונ'ם אביסינישען קייסער איבט אויס א דרוק אויפ'ן נעגוס, אז ער זאל אבדיקירען לטובת זיין טראן־פאלגער, וועלכער וואלט געווען גרייט צו שליסען א שלום מיט די איטאליענער און אנגעהמען דעם איטאליענישען פראטעקטאראט איבער'ן לאנד.

דער נעגוס שטעלט זיך ענערגיש געגען און בעמיהט זיך אריינצוטרייבען דאס לאנד אין א נייעם קאמף געגען די איטאליענער, פעראָרדנענ־דיג אנ'אלגעמיינע מאביליזאציע.

פ א ר י ז, 15 (ספ. טעל.)

האוואס־אגענטור טיילט מיט פון אדיס־אבעבא אז די אביסינישע רעגירונג לייקענט קאטעגאריש אפ, אז דאס איטאליענישע מיליטער זאל האבען איינגענומען דעסיע. דאגעגען זאל זיך דאס אביסי־נישע מיליטער געפינען אויף א שטח פון 20 קילא־מעטער פון דעסיע.

די אביסיניער האלטען שטרענג בסוד דאס ארט, וואו עס געפינט זיך דער נעגוס, כדי אפ־צוהיטען פון א לופט־אטאקע.

די אביסינישע רעגירונג דאנקט...

ל א נ ד א ן, 15 (ספ. טעל.)

„דיילי טעלעגראף" איז מודיע, אז די אביסי־נישע רעגירונג האט די פאריגע וואך איבערגעשיקט דער ענגלישער רעגירונג א דאנק־נאטע פאר די בעמיהונגען צו פערזיכערען די אומאפהענגיגקייט פאר אביסיניען.

די נאטע פון דער אביסינישער רעגירונג, וואס איז פארגעשטעלט געווארען דורכ'ן אביסינישען געזאנדטען אין זשענעווע, וואלדעמאריאם, שטעלט פעסט, אז גרויס־בריטאניען קאן נישט זיין פער־אנטווארטליך דערפאר, וואס איהרע בעמיהונגען האבען נישט געבראכט צו די געוואונשענע רע־זולטאטען.

מכוח אביסינישע דום־דום־קוילען

ז ש ע נ ע וו ע, 15 (ספ. טעל.)

די בריטישע דעלעגאציע ביי דער פעלקער־ליגע האט היינט אפגעגעבען דעם סעקרעטאר פון דער פעלקער־ליגע א קאפיע פון מעמאריאל, פון אינטערנאציאנאלען רויטען־קרייץ, אין וועלכען עס ווערט אפגעווארפען די בעשולדיגונג פון איטאל־יען, אז די אביסיניער בענוצען זיך מיט דום־דום־קוילען. אויב עס זענען געווען אזעלכע פאלען, זענען עס נאר איינצעלנע פאלען, פאר וועלכע די אביסינישע רעגירונג איז נישט פעראנטווארטליך.

פערשארפען די סאנקציעס

ל א נ ד א ן, 15 (ספ. טעל.)

די גאנצע היינטיגע פרעסע זאגט זיך איינשטי־מיג ארויס פאר אנהאלטען די ביז־איצטיגע סאנק־ציעס און פאר איינפיהרען נייע סאנקציעס, אויב איטאליען וועט נישט אפשטעלען די מלחמה אין אביסיניען.

טאג־טעגליך

ס'איז גערעדט צו דער וואנט

י. אפאטאשו האט אפגעדרוקט אין דעם ניו־יארקער „טאג" אנ'אפענעם בריף צו די פוילישע שרייבער וועגען אנטיסעמיטיזם.

פון דעם ניו־יארקער „טאג" ביז צו די פוי־לישע שרייבער אין פוילען איז א מהלך רב — אזוי ווייט ווי פון א ווארשאווער יודישער צייטונג ביז צו א פויליש בלאט בכלל — און איז א גרויסער ספק, צי ביי דעם איבערגאטירליכען קא־ראנטין, וואס איז איינגעשטעלט צווישען דעם פוי־לישען און יודישען שרייבערטום, וועט אפאטא־שו'ס אפעל דערגרייכען צום אדרעסאט.

אונזער לעזער ווייסט שוין דעם תוכן פון אפאטאשו'ס אפעל פונ'ם קיצור, וואס מיר האבען געגעבען אין דעם נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג — דאס איז א רוף, אנ'אויפפאדערונג צו בעזינונג, א הייליג רעדען צום געוויסען פון די איידעלסטע און פראמינענטסטע פארשטייער פון פוילישען פאלק, א דערמאהנונג וועגען דעם, וואס עס איז געווען אין דער נישט ווייטער פערגאנ־גענהייט, ווען דאס פוילישע פאלק האט נאך אליין געקרעכצט אונטער'ן יאך פון דער דריי גארענדיגער אקופאציע. און נישט געקענט אפעטעמען.

עס איז לסוף אויך אנ'אפעל צום געזונטען שכל, וואס פערשידענע אויסערליכע און איבערליכע פינ־סטערע פאקטארען בעמיהען זיך צו פערטונקלען, זייענדיג אויסען בלויז איין זאך: צו כאפען פיש אין מוטנע וואסערען פון פיר'יד לבבות, און צו פיהרען דערמיט דאס לאנד צו אנ'אפגרונד פון דער אויסגאנגלאזער פערצווייפלונג.

דער רוף פון אונזער שריפטשטעלער פון מעבר לים וועט אבער נישט דערהערט ווער'ען, ווייל די זעלבע מענשען פונ'ם פוילישען „פען"־קלוב, וועל־כע האבען מיט עטליכע יאהר צוריק איהם אויפ־גענומען, און מיט וועלכע ער האט זיך צונויפגע־טראפען אויף פערשידענע אינטערנאציאנאלע „פען" קאנגרעסען — דיזעלבע מענשען ליידען איצט פון א שטארקער טויבקייט, און פונקט אזוי ווי די פעלקער־ליגע, ליידט איצט אויך דער אזוי־גערו־פענער „פען"־קלוב אויף פריהצייטיגער אימפאטענץ.

א גלענצענדער ביישפיל פונ'ם דבר על העצם והאבנים־פסוק איז אט דאס רעדען צו דער וואנד, און אט דאס האָרכען יעדען געוויסען־קול, ווי דעם קאטער!

און נאך א ביישפיל איז די ווענדונג פון אפאטאשו'ן צו די פוילישע שריפטשטעלער — א ביישפיל פון גוט־קאנסערווירטער יודישער נא־איוויטעט.

— „ווייס־איך־וואס, וואס עפיס א „זשארגא־נאווער" שרייבער שרייבט דארט אין א „זשארגאן" בלעטעל, אז אפילו ר' חיים עליג סלאניסקי'ס שמדניק'ל פון צווייטען דור מאכט זיך אויך גא־פעאַטש!

צ.

אונזער ווארט

די בלוטיגע נעילה

אביסיניען האט דעם קריג שוין אזוי גוט, ווי פערשפילט...

עס האט נישט געהאלפען די „גינסטיגע" נאטור פון לאנד אביסיניען מיט די מדבריות, מיט די בערג און מיט די רעגענס, עס האט נישט געהאל־פען די פעלקער־ליגע מיט איהרע אפוטרופסישע צוזאגען—

נישט די נאטור און נישט די הבטחות און די האפענונגען פאר דער גערעכטער זאך פון די אביסיניער האט נישט געהאלפען, און דער סוף איז, אז די זאמדען פונ'ם לאנד זענען אדורכגעווייקט מיט די בלוטען פון די אביסינישע קריגער, וואס האבען דורך זייערע פיהרער געגלויבט אין דעם יושר פון אייראפא מיט איהר קולטור און ציוויליזאציע, מיט איהר פעלקער־ליגע, פון וועלכער זייער חרוב לאנד איז נאך עד היום א מיטגליד...

מיט 4—5 חדשים צוריק האט באך די וועלט נישט געגלויבט, אז די איטאליענער וועט געראטען אזוי לייכט איינצונעהמען דאס „ווילדע" לאנד פונ'ם נעגוס.

באך דעם שווערען אנהויב פון דער מלחמה־אקציע האט געהערשט די איבערצייגונג, אז אבי־סיניען וועט געראטען צו שטעלען א ווידערשטאנד דעם אנפאלער, און אז איטאליען וועט, נישט קאָ־בענדיג פיהרען דעם קאסטבארען קריג ביז'ן סוף, מוזען רעזיגנירען פון איהרע צילען.

די דאזיגע איבערצייגונג איז געווען אזוי שטארק, אז ווען אין דעצעמבער פ. י. איז פער־עפענטליכט געווארען דער פלאן פון [illegible] וועלכער איז געווען זעהר גינסטיג פאר איטאליען, האט די געזעלשאפטליכע מיינונג פון ענגלאנד און אנדערע לענדער געצוואונגען איהם בטל צו מאכן.

איצטער אבער האבען די איטאליענער שוין צו־קלאפט די בעוואפענטע כוחות פון אביסיניען, און רוקענדיג זיך פריי פאראויס, ווילען זיי שוין נישט זעהען און הערען וועגען דעם לאוואל־האאר־פלאן וועלכען זיי וואלטען אפשר מיט 4 חדשים צוריק בעשטעטיגט. איצט פאדערט מוסאליני גאנץ אבי־סיניען, און ער ווינשט זיך נישט צו האבען פער־מיטלער ביי די שלום־אונטערהאנדלונגען.

פון דער אנדערער זייט זעהט מען שוין גאנץ בולט איין, אז ווען עס האלט ביי דער „נעילה" ווע־לען שוין קיין נאפט־סאנקציעס, און אויף דריי־טערע מיטלען וועט מען זיך נישט וואגען, אויך נישט העלפען.

עס איז שוין צו שפעט צו זוכען הילף אין דער אונמעכטיגער פעלקער־ליגע, וועלכע עס איז נאך א וואונדער, וואס זי לעבט נאך, און וועלכער עס סטייעט שוין באלד קיין קוראזש נישט — אויב זי וויל נישט ווערן אנ'אביעקט פון בלויזען שפאט און געלעכטער! — צו דערהאלטען זיך אפילו בלויז ביי דער פיקציע נאך די אלע מאבאלישע קלעפ, וואס זי האלט אין איין בעקומען.

מ.

לויה פונ'ם קארטשעווער קדוש

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש)

מארגען, דאנערשטאג קומט פאר אויפ'ן וואר־שאווער בית החיים די לוויה פון דעם קדוש פון קארטשעוו (ביי אטוואצק), וואלף גאלדפארב, 75 יאהר אלט.

וואלף גאלדפארב איז ערב יום־טוב בעפאלען און געשלאגען געווארען דורך געוויסע טונקעלע פערשוי־נען. מ'האט איהם געבראכט קיין ווארשא אין שפי־טאל, וואו ער איז געשטארבען.

עטליכע כוליגאנעם זענען ארעסטירט.

דער טויטער קערפער איז היינט אין ווארשא געעפענ'ט געווארען און די סעקציע האט פעסטגע־שטעלט, אז זיין טויט איז געקומען פון די בעקומענע שטארקע קלעפ אין קאפ.

דער אומגעקומענער איז געווען 45 יאהר גבאי אין דער קארטשעווער חברה קדישא, אזוי אז די מתחה אין ווארשא איז אדורכגעפיהרט געווארען דורך דער קארטשעווער חברה קדישא.

אין דער לויה וועלען זיך בעטייליגען די: קאר־טשעווער קהלה, די ווארשאווער קהלה, וועלכע האט אגב דעם קדוש אפגעגעבען אנ'אומזיסטע קרקע. אין דער לויה בעטייליגט זיך אויך דער ווארשאווער ראַ־בינאט און דער אטוואצקער רב.

אזוי ווי צו חער לויה פאהרען א סך יודען פון קארטשעוו, האט די קאלייקע בעשטימט פאר די מלווים א הנחה פון 60 פראצענט.

דעלעגאַציע פון יוד. אַרבייטער-קאָמיטעט

גיט איבער דעם אמעריקאַנער אויסערן-מיניסטער א מעמאָריאַל וועגען דער לאַגע פון די יודען אין פוילען

וואַשינגטאָן, 15 (יט״א טעלעגראַפיש)
אַ דעלעגאַציע פון יודישען אַרבייטער־קאָמיטעט מיט׳ן פּרעזידענט פון דער אַרבייטער־פעדעראַציע יוליאַן גרין, איז אויפגענומען געוואָרען פון אויסערן־מיניסטער. די דעלעגאַציע האָט איבערגעגעבען אַ מעמאָריאַל וועגען דער לאַגע פון די יודען אין פוילען.

פּרעז. ווייצמאַן ביי׳ם הויך-קאָמיסאַר

ירושלים, 15 (יט״א טעלעגראַפיש)
נעכטען האָט פּרעז. ווייצמאַן ווידער בעזוכט דעם הויך־קאָמיסאַר און בּאַכאַמאָל אונטערגעשטראָכען די יודישע שטעלונג צום לעגיסלאַטיוו־ראַט.
די „מזרחי״ פאָדערט צוזאַמענצורופען אַ סעסיע פון ציוניסטישען אַקציאָנס־קאָמיטעט.

עמיר אַבדולאַ בעשאַנקען מיט א גרויסען ענגלישען אָרדער

ירושלים, 15 (יט״א טעלעגראַפיש)
דער עמיר אַבדולאַ איז בעשאָנקען געוואָרען מיט אַ גרויסען ענגלישען אָרדער. דער הויך־קאָמיסאַר האָט אַוואַנסירט צו אַ העכערער ראַנג.

ארץ-ישראל רעוויזיאָניסטען בעטייליגען זיך אין די וואַהלען פון אספת הנבחרים

ירושלים, 15 (יט״א טעלעגראַפיש)
די ארץ־ישראל־רעוויזיאָניסטען האָבען בעשלאָסען זיך צו בעטייליגען אין די וואַהלען פון אספת הנבחרים.

מופטי-פּאַרטיי גרייט זיך צו די וואַהלען צום לעגיסלאַטיוו-ראַט

ירושלים, 15 (יט״א טעלעגראַפיש)
די אַראַבישע פּרעסע טיילט מיט, אַז די מופטי־פּאַרטיי גרייט זיך צו בעטייליגען אין לעגיסלאַטיוו־ראַט, אויב די רעגירונג וועט נאָכקומען די אַראַבישע פּאָסטולאַטען.

די ידיעה אין דער אַראַבישער פּרעסע
וועגען ווייצמאַנ׳ס הסכמה צום לעגיסלאַטיוו-ראַט אין פּאַלעסטינע

לאָנדאָן, 15 (יט״א טעלעגראַפיש)
אין שייכות מיט דער ידיעה פון דער אַראַבישער פּרעסע וועגען פּרעז. ווייצמאַנ׳ס כלומרשטער הסכמה צום לעגיסלאַטיוו־ראַט, האָט די ציוניסטישע עקזעקוטיווע פאַרעפענטליכט אַ הכחשה. די גאַנצע ידיעה איז פאַלש און קיין שום אונטערהאַנדלונגען זענען נישט פאָרגעקומען.

דער אַנטי-יודישער אַרויסשטויסונגס-פּראָצעס אין דייטשלאַנד

בערלין (יט״א) דער „אַנגריף״ האָט אין צוזאַמענהאַנג מיט די הנאות אָנגעזאָגט די בשורה, אַז היי־יאָהר וועט זיך די בעפעלקערונג קענען פאַרזאָרגען מיט „ריינאַרישע אייער״, ווייל יודען זענען פילשטענדיג אַרויסגעשטויסען פון דעם אייער־האַנדעל אין דייטשלאַנד. 7.000 יודען, וועלכע זענען געווען טעטיג אין דעם האַנדעלס־צווייג, זענען אַרויסגעשטויסען געוואָרען פון אייער־האַנדעל. נאָך צום סוף פון 1935, ווען אין דייטשלאַנד האָט זיך נעלאָזט פיהלען אַ שאַרפער מאַנגעל אין אייער, האָט מען די יודישע אייער־הענדלער אויסגעשטראָכען פון די סוחרים־רשימות, וועלכע פלעגען בעקומען אייער צום פאַרקויף.
פראַנקפורט (יט״א) אין דער פראַנקפורטער קהלה האָבען זיך פאַררעגיסטרירט 1000 יודישע אַרבייטסלאָזע. די קהלה־פאַרוואַלטונג האָט פאַרעפענטליכט אַן אויפרוף וועגען בעזאָרגען די יודישע אַרבייטסלאָזע מיט אַרבייט.

נייע ווילדע אַנטי-יודישע בעגרענצונג
אין אַרנסבורג טאָרען זיך אין א יודישער לויה בעטייליגען נישט מעהר ווי 15 פּערזאָן

בערלין (יט״א) לויט אַ פאַראָרדנונג פון דער קרייזמאַכט אין אַרנסבורג וועלען אין יודישע לוויות אין דער געגענד נישט טאָרען זיך בעטייליגען מעהר ווי 15 פּערזאָן. צוערשט האָט מען געהאַט בדעה צו בעפעהלען, אַז די יודישע לוויות זאָלען פאָרקומען אין די נאַכט־שעה׳ן, דערצו איז אָבער נישט געקומען און אַנשטאָט דעם האָט מען בעגרענעצט די צאָהל מלווים ביז 15.

פייערלעשער ווילען נישט קומען צו א שרפה פון א יודישער ווירטשאַפט

זאַגוראָו, 15 (יט״א טעלעפאָניש)
אין אַ דאָרף, וואָס ליגט אַ האַלבען קילאָמעטער פון זאַגוראָו, האָט אויסגעבראָכען אַ שרפה אין אַ יודישער ווירטשאַפט. לויט אַלע סמנים איז די שרפה נעקומען פון אַן אונטערצינדונג. חורבן־שאָדען ווערט געשאַצט אויף 3 טויזענד זלאָטעס.
די פייערלעשער פון דאָרף זענען געקומען אַ האַלבע שעה נאָכדעם, ווי די שרפה איז שוין געזען פאַרלאָשען. די זאַגוראָווער פייערלעשער האָבען זיך אינגאַנצען אָפּגעזאָגט צו פאָהרען צו דער שרפה, הגם זיי פאָהרען אָפט צו שרפות אויף ווייטערע שטרעקעס. איין ענדעק איז בעת דער שרפה צוגעריטען אויף אַ פערד. אַרום איהם האָבען זיך פאַרזאַמעלט דאָרפישע שקצים און זיך משמח געווען מיט דעם יודישען אומגליק.

ערב׳ן וויזיט פון פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי אין אונגאַרן?

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש)
דער פּרעזעס פונם מיניסטאַרען־ראַט, ה׳ מאַריאַן זינדראַם־קאָשטשאַלקאָווסקי האָט זיך צוריקגעקעהרט פון זיין יום־טוב־אורלויב, און היינט צוריק איבערגענומען זיין אַמט.
אין אַ פּאָר טעג שפּעטער וועט דער פּרעמיער אַרויספאָהרען אויף אַ וויזיט צום אונגאַרישען פּרעמיער געמבעש.
עס איז אויך צוריקגעקומען פון זיין עטליך־טאָגיגען אורלויב דער אינערן־מיניסטער, ה׳ וולאַדיסלאַוו ראַטשקיעוויטש.

די לויה פון וולאַדיסלאַוו קאַזאַק

לעמבערג, 15 (טעלעפאָניש)
אין צוזאַמענהאַנג מיט די לעצטע געשעהענישען זענען אַרעסטירט געוואָרען 14 פּערזאָן.
מאָרגען, דאָנערשטאָג קומט פאָר די לויה פונם דערשאָסענעם וולאַדיסלאַוו קאַזאַק.
די מאַכט האָט דערלויבט אַ מאַניפעסטאַציע־צוג.

אַנטיסעמיטישע פּערוויִלדונג
צווישען דער שול-יוגענד אין קישינעוו

בוקאַרעשט (יט״א) דריי שילער פון דער קישינעווער גימנאַזיום האָבען זיך אַריינגעריסען אין׳ן קישינעווער בית־עלמין און האָבען געשענדעט מעהרערע קברים און מצבות. די שילער האָט מען אויסגעשלאָסען פון דער גימנאַזיע.

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 12־234
נעמט אָהן פון 8–11 פאַרמ. און פון 6–9 אָוונט
ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען

ליקווידאַציע־פאַרקויף!
זעלטענע איינקויפס־געלעגענהייט!
זעלטענע געלעגענהייט!
צוליב ליקווידאַציע
פאַרקויפט אויס דאָס בעקאַנטע מוד־ און קאָרט־געשעפט פון
H. WŁOSKI
לאָדז, 3 נאַוואָמיעסקאַ 3
טעל. 114-92. פראָנט, 2־טער שטאָק
צום איצטיגען פריהלינג און זומער־סעזאָן די בעסטע הערן און דאַמען שטאָפען אויף פּאַלטאָס און אַנציגער פון ביליגער, טאָמאַשאָווער און אַנדערע פאַבריקען
בעמערקונג: אַ פּאַרטיע ראַמש־וואַרען אין מיטצופאַרקויפען.
נוצט אויס די געלעגענהייט!
צו ליקווידאַציע־פרייזען!
קומט און איבערצייגט אייך

כעמיש־באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום
פ. שאַץ, לאָדז
פּיעטריקאָווער 37
פיהרט אויס זאַמטל. ערצטליכע אַנאַליזען

ד״ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט, זונטאָג פון 10–2 מיטאָג.
פאַר פרויען – אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

DR. MED. H.
Różaner
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און סעקסועלע קראַנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אָן פון 9–1 פאַרמ. און פון 5–9.

Dr. J. Herszfinkiel
ספּעציאַליסט פאַר קינדער־קראַנקהייטען
נעמט אָן אין דער לעטשניצע „פּאַמאָץ״ (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1)
און ביי זיך אינדערהיים
זשעלאַזנאַ 8a, טעל. 111-87.

לאָדזער יוד. לאָקאַטאָרען און סובלאָקאַטאָרען־פאַריין
געפינט זיך
אויף פּיעטריקאָווער 31, וו. 22
טעלעפאָן 38-264.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אָוונט. ס׳ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות, אויסגעגליכט סכסוכים און געפיהרט כל־ערליי דירות און עקסמיסיע־פּראָצעסען.

Dr. med.
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
אַבדזשעיאַ 4, טעל. 228-20.
נעמט אָן פון 10–12 און פון 5–7 אָו.

CUKIERNIA
„ŹRÓDŁO“
PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72
עמפּפעהלט
אויסגעצייכנטע לאַדעס
צוזאַמען מיט קאַרטאָפעל און מאַרמעלאַדע אַ פּאָרציע 35 גר.
יאַרסקע אוועדבראָטען
פון 4 גענג צו 1 זל.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע ביליצער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פאַרשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראָנט II שטאָק.

פאַר גאָלד, בּיזשוטעריע
און לאָמבאַרד־סוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6 שערפּינג 37 (בענעדיקטאַ)
נעהמט אָן פון 5–7 נאַכמ.

אונזערע פריינד,
דער פאַמיליע שעניצקי
צוליב׳ן טויט פון זייער אונפאַרגעסליכען פאָטער
נחמיה נ״ע
דריקען מיר אויס דעם האַרציגסטען מיטגעפיהל
דאַנקאַ און ישראל ראָזענבערג.

לעזט !!!!! אויפמערקזאַם!
עס איז שוין אַריין אין קראַפט די נייע פּרייזען פאַר דרוק־אַרבייט
אין דער בעקאַנטער אין לאָדז און אומגעגענד
שנעל־דרוקעריי
בּראַמבערג
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 8
טעל. 255-09
וועלכע האָט זיך שוין בעריהמט געמאַכט מיט די שעהנע אויספיהרונג און עסטעטישען צוזאַמענשטעל
ביליג, רעעל, פּינקטליך

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען קראַנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אָן פון 11-2 און פון 6 ביז 8.30 אָוו. אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פּרייזען.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוונט.

אויערען, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועס אָפּעראַציע א. אַז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט.
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען־גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

זיצונג פון קאָמיטעט פון 13

קומט פאָר היינט דאָנערשטאָג אין זשענעווע

פּאַריז, 15 (ספּ. טעל.)

די באַכמיטאָג־פּרעסע שרייבט, אַז די זיצונג פון „קאָמיטעט פון 13" איז געוואָרען אָפּגעלעגט אויף מאָרגען. דאָס זאָל האָבען געשעהן צוליב דעם, וואָס מ׳־עכענט, אַז ביז מאָרגען (ד.ה. היינט, דאָנערשטאָג) וועט געלונגען צו קומען צו אַ פאַרשטענדיגונג צווישען פראַנקרייך און ענגלאַנד.

זשענעווע, 15 (ספּ. טעל.)

היינט ,4 אַ זייגער נאָכמיטאָג איז געקומען קיין זשענעווע דער באַראָן אַלאָיזי באַלד נאָכדעם איז ער אַוועק צום פאָרזיצער פון קאָמיטעט פון 13. ביידע זענען אַוועק צום גענעראַל־סעקרעטאַר פון דער פעלקער־ליגע, מיט וועלכען זיי האָבען אָפּגעהאַלטען אַ לענגערע קאָנפערענץ.

זשענעווע, 15 (ספּ. טעל.)

די קומענדיגע זיצונג פון פעלקער־ליגע־ראַט איז געוואָרען בעשטימט אויפ׳ן 1 מאַי. פאָרזיצער פון דער זיצונג וועט זיין מיניסטער אידען. אויף דער טאָג־אָרדנונג געפינען זיך די פונקטען: דער סכסוך איטאַליען־אַביסיניען און די פראַגע פון לאָקאַרנער פּאַקט.

פּאַריז, 15 (ספּ. טעל.)

לויט ידיעות פון זשענעווע האָט דער באַראָן אַלאָיזי קיין שום פולמאַכטען נישט אויף צו פיהרען אונטערהאַנדלונגען וועגען אָפּשטעלען די מלחמה אין אַביסיניען. צוליב דעם וועט די ענגלישע דעלעגאַציע פאָדערן, אַז דער קאָמיטעט פון 13 זאָל האַלטען זיין מיסיע פאַר געענדיגט און זאָל זיך אויפלעזען און עס זאָל צונויפגערופען ווערען דער קאָמיטעט פון 18, כדי אַנצונעהמען שריט אויף צו פאַרשאַרפען די סאַנקציעס.

בעלגישער קעניג געפאַהרען קיין רוים?

בריסעל, 15 (ספּ. טעל.)

היינט איז דער קעניג לעאָפּאָלד אַרויסגעפאָהרען קיין באַזעל. דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט ווייזט אָבער נישט אָן דאָס אָרט און דעם ציל פון קעניגס רייזע. דאַגעגען, די אָיענד־פּרעסע פּערעפענט־ליכט קלאַנגען, אַז דער קעניג איז גאָר געפאָהרען קיין רוים.

אראַבער רייסען זיך

צו דער דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן

ירושלים, 15 (יט״א טעלעגראַפיש)

היינט איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג וועגען צוזאַמענשטעל פון דער אַראַבישער דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן. די דעלעגאַציע איז נאָך נישט פעסט־געשטעלט געוואָרען.

דייטשע פּרעסע מאַכט צונישט

די בעראַטונגען פון די גענעראַל־שטאַבען

בערלין, 15 (ספּ. טעל.)

די ידיעות וועגען דער בעראַטונג פון די גענעראַל־שטאַבען פון די מערב־מלוכות אין לאָנדאָן איז דאָ אויפגענומען געוואָרען נישט־גינסטיג. דער „אַנגריף" שרייבט, אַז די גאַנצע בריטישע אימפּעריע שטיצט זיך אויף פאַלשע פאָראויסזעהונ־גען. קיין שום פאַרשטענדיגער מענש זעהט נישט אייך קיין מעגליכקייט אויף קיין נישט־פּראָוואָצירטען אַקט. די אָפּוועזענהייט פון איטאַליענישען פאָר־שטעהער דערקלעהרט די דייטשע פּרעסע דערמיט, אַז דאָס איז צוליב דעם, וואָס די איטאַליענער זעהען, אַז פון דער גאַנצער בעראַטונג וועט גאָרנישט ווערען.

פאַן־אמעריקאנישע פעלקער־ליגע

פאר דער קאנפערענץ פון די אמעריקאנישע מלוכות

וואַשינגטאָן, 15 (ספּ. טעל.)

דער שטאַטס־דעפּאַרטאַמענט האָט פערעפענט־ליכט די ענטפערן, וואָס די פערשידענע רעגירונגען פון לאַטיינישען אַמעריקאַ האָבען געשיקט אין דער פראַגע אויף רוזוועלט׳ס איינלאַדונג אויף אַ פאַן־אַמעריקאַנישער קאָנפערענץ.

קאָלאָמביע, סאַן־דאָמינגאָ און גוואַטעמאַלאַ זע־נען ארויסגעטרעטען מיט אַ פּראָיעקט צו שאַפען אַ פאַן־אַמעריקאַנישע פעלקער־ליגע.

אַרגענטינאַ לענט פאָר, אַז אין פּראָגראַם פון דער קאָנפערענץ זאָלען אויך אַריינגעהן סאָציאַלע און ווירטשאַפטליכע פראַגען, האַאיטי און מעקסיקאַ שטעלען אַנדערע פראַגען.

א טאג פון אומגליקספאלען אין ווארשא

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש)

דער היינטיגער טאָג איז וואַרשאַ איז אַדורך אונטער׳ן צייכען פון אַ רייע טראַגישע פאָרפאַלען.

אַזוי איז הינטער וואַרשאַ אַרונטערגעפאַלען אַ מיליטערישער אעראָפּלאַן, וועלכער איז צו־שמעטערט געוואָרען. דער פליהער איז דערהרגעט.

אונטער אַ טראַמוואַי איז אַרונטערגעפאַלען אַן׳עלטערע קריסטליכע פרוי, וועלכע איז דער־הרג׳עט געוואָרען.

אויף פּראַגע זענען אַרונטערגעפאַלען אונטער אַ מאָטאָציקל און שווער פערוואונדעט געוואָרען אַ יודישע באָבע מיט אַן אייניקעל — אַ 7־יאָהריג יונגעלע.

אויף דער מאַרשאַלקאָווסקאַ גאַס איז אַרונ־טערגעפאַלען אונטער אַ טראַמוואַי אַ יודיש מיידעל, אַן׳ערציהערין מיט אַ מיידעלע פון 8 יאָהר, וואָס זי האָט מיטגעפיהרט. ביידע זענען פערוואונדעט.

אַן׳אומבעקאַנט מיידעל האָט זיך אַריינגעוואָר־פען אין דער ווייסעל. מ׳האָט זי קוים אָפּגעראַ־טעוועט.

אויף דער טשעפלאַ גאַס איז ארונטערגעפאַלען פון אַ ראָווער אַ יודישער בחור. ער האָט זיך דערביי אַזוי צוקלאַפּט דעם קאָפּ, אַז ער האָט פערלוירען דאָס לשון.

חוץ מזה זענען נאָך 5 פערזאָן איבערגעפאָהרען געוואָר׳ען דורך טראַמוואַיען.

גרויסער פאליטישער פראצעס אין ווארשא

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש)

אין היגען קרייז־געריכט האָט זיך היינט אָנגע־הויבען אַ גרויסער פּאָליטישער פּראָצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק זיצען 26 אַרעס־טירטע. צווישען זיי 11 מענער און 15 פרויען.

דער הויפּט־אָנגעקלאָגטער איז אַן׳אינזשעניער, אַ געוויסער פנחס פינדער, וועלכער זאָל זיין, לויט דער בעשולדיגונג, אַ מיטגליד פונם קאָמוניסטישען צ. ק. אין פוילען.

באַהן־פאהרען וועט נישט ביליגער ווערען

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש) לויט ווי מ׳איז־פאָרמירט אונז פון אַ מאַסגעבענדער קוועלע, שטימט נישט די ידיעה וועגען ביליגער מאַכען דאָס פאָה־רען אויף די באַהנען אויף 25 פּראָצענט — מיט דער ווירקליכקייט.

עס איז בכלל נישט אַקטועל די פראַגע פון רעדוצירען דעם באַהן־טאַריף.

שינוים אין דייטשען אויסערן־מיניסטעריום

בערלין, 15 (ספּ. טעל.)

אין אויסערן־מיניסטעריום זענען אַריינגעטרע־טען געוויסע שינוים, עס זענען נעמליך אָפּגעשאַפט געוואָרען די בעזונדערע פּאָליטישע סעקציעס און אויף זייער אָרט ווערט געשאַפען איין צענט־ראַלער פּאָליטישער אַמט, וואָס וועט אַרומנעמען אַלע לענדער. אַלס הויפּט־לייטער פון דעם אַמט איז בעשטימט געוואָרען דיקהאָף, דער וועלכער בעגלייט ריבענטראָפ׳ן אויף זיין רייזע קיין לאָנדאָן.

ענטדעקט א גנבה פון ראדיום

אין א דייטשען אוראן־גרובען

בערלין, 15 (ספּ. טעל.)

אין די יאָרכימאָווער אוראַן־גרובען, האָט מען ענטדעקט אַ גרויסע גנבה פון ראַדיום, וואָס איז סיס־טעמאַטיש אויסגעפיהרט געוואָרען זייט 8 יאָהר. עס זענען ביז איצט אַרויסגעגנב׳עט געוואָרען איבער 260 מיליגראַם ראַדיום. מ׳האָט אַרעסטירט דעם הויפּט־פערמיטלער, וועלכער האָט פערמיטעלט ביים פערקויפען דעם ראַדיום. אויך זענען אַרעסטירט געוואָרען דריי אַרבייטער, וועלכע האָבען אויסגע־פיהרט די גנבה.

רומענישע אייזענגווארדיסטען

האבען געפּלאַנט פּאָליטישע מאָרדען

בוקאַרעשט (יט״א) אין רעזולטאַט פון די רעוויזיעס אין לאַגער פון די אייזענגוואַרדיסטען, וועלכע האָבען דערפיהרט צו אַ שפּאַלטונג, האָט דער סטודענט בעסאַ איבערגעגעבען דעם געריכט מאַ־טעריאַלען, לויט וועלכע די פיהרער פון די אייזענ־גוואַרדיסטען האָבען געפּלאַנט אויסצופיהרען פּאָלי־טישע מאָרדען. צווישען די פערזענליכקייטען, וואָס האָבען געזאָלט ערמאָרדעט ווערען, געפינט זיך דער בעוואוסטער יודיש־רומענישער אינדוסטריעלער מאַקס אויסשניט. די מאַכט האָט פעראָרדענט אַ שטרענגע אויספאָרשונג.

ראזענבלום־קאטעדרע

פאר יודישער פילאזאפיע אויף דער ירושלימער אוניווערזיטעט

ירושלים, (יט״א) די לייטונג פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט טיילט מיט, אז אין הסכם מיט דער צוואה פון פערשטאָרבענעם סאָלאָמאָן ראָזענבלום ווערט אַ טייל פון פאָנד, וואָס איז דורך איהם פערשריבען געוואָרען פאַר דער העב־רעאישער אוניווערזיטעט, בעשטימט אויף צו גרינ־דען די יודישע פילאָזאָפיע. די קאַטעדרע, מיט וועלכער עס פיהרט אָן פּראָפ. יוליוס גוטמאַן פון בערלין, וועט פון איצט אָן טראָגען דעם נאָמען ראָזענבלום־קאַטעדרע פאַר יודישער פילאָזאָפיע.

שוין מיט עטליכע יאָהרען צוריק איז די קאַטעדרע פון פּאַלעסטינאָלאָגיע פון פּראָפ. קליין אָנגערופען געוואָרען ראָזענבלום־קאַטעדרע.

צוזאמענפאהר פון מיקרא־ביאלאגען אין א״י

ירושלים, (יט״א) אין ירושלים איז פאָר־געקומען דער ערשטער צוזאַמענפאָהר פון די מיק־ראָביאָלאָגען אין א״י פּראָפ. דר. קליגער, דער דירעקטאָר פון מיקראָביאָלאָגישען אינסטיטוט ביי דער העברעאישער אוניווערזיטעט האָט בעגריסט די געסט און אונטערגעשטראָכען די חשיבות פון דעם פאַקט, וואָס ביי היינטיגען טאָג געפינט זיך אין לאַנד אַ בעדייטענדע צאָהל יודישע מיקראָ־ביאָלאָגען.

דער צוזאַמענפאָהר איז געווען געווידמעט פראַגען פון וויסענשאַפטליכער אַרבייט און פּראָ־פעסיאָנעלער אָרגאַניזאַציע. פּראָפ. אַדלער פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט איז בעשטימט גע־וואָרען אַלס פערטרעטער פון די א״י־מיקראָביאָלאָ־גען אויפ׳ן אינטערנאַציאָנאַלען קאָנגרעס פון די מיקראָביאָלאָגען, וואָס קומט דעם זומער פאָר אין לאָנדאָן.

צוגרייטונג צום אויפנעם פון אויסלענדישער איבערוואנדערער אין בירא־בידזשאן

דוד בערגעלסאן קאאפּטירט אין אויספיהר־קאמיטעט

מאָסקווע. (יט״א) אַ ספּעציעלע בעראַטונג פון אויסלענדישע איבערוואַנדערער, איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין בירא־בידזשאַן. אין דער בעראַטונג — האָבען אָנטייל גענומען ביז 200 אויסלענדישע איבערוואַנדערער, וועלכע האָבען פאַר די לעצטע יאָהרען זיך בעזעצט אין בירא־בידזשאַן.

אויף דער בעראַטונג — זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען אַ רייהע פּראַקטישע פאָרשלאַגען ווי אַזוי־בעסער אויפנעמען און איינאָרדנען די נייע איבערוואַנדערער־אויסלענדער, וואָס דאַרפען אינ־גיכען אָנהויבען אָנקומען קיין בירא־בידזשאַן. די פערזאַמעלטע האָבען זיך פערפליכטעט מיטצוהעל־פען די אָרטיגע אָרגאַניזאַציעס איינצואָרדענען די איבערוואַנדערונג.

לויט׳ן בעשלוס פון פלענום פון אויספיהר־קאָמיטעט פון דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד, וואָס איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין בירא־בידזשאַן, איז דער בעוואוסטער יודישער שריפט־שטעלער דוד בערגעלסאָן קאָאָפּטירט געוואָרען אינ׳ם־בעשטאַנד פון אויספיהר־קאָמיטעט.

אונזער אויפגאַבע איז — צו פערוואַנדלען די יודישע אויטאָנאָמע געגענד אין אַ צענטער פון אַ יודישער פּראָלעטאַרישער קולטור — האָט ער־קלערט אויפ׳ן פלענום גראָבשטיין, פערוואַלטער פון דער קולטור־אַרבייט ביים געגענדליכען פּאַרטיי־קאָמיטעט. דאָס דאַרף דערגרייכט ווערען נישט נאָר דורך אַריבערפיהרען קיין בירא־בידזשאַן יו־דישע קולטור־אַנשטאַלטען פון אַנדערע ערטער און געגענדען, נאָר אויך און פריהער פון אַלץ דורך אַן׳ערנסטער און פּערטיפסטער קולטור־אַרבייט אין דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד גופא.

אין דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד זע־נען פאַרהאַן 9 טויזענד אַנאַלפאַבעטען, יודען און נישט־יודען. אין דער ערשטער רייה, האָט גראָב־שטיין געזאָגט, דאַרף מען זעהען ליקווידירען דעם אַנ׳אַלפאַבעטיזם, דאָן גוט אויסשטעלען די אַר־בייט אין די קלובען, ביבליאָטעקען, לעזע־שטיב־לעך, צו געוואוינען די קאָלכאָזניקעס צו ריינקייט

א. א. ז.

ארץ־ישראל איז רייך אין וואסער און נאפט

ירושלים. (יט״א) דער בעוואוסטער עקספּערט פון וואַסער־אויספאָרשונגען דר. שטערן האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט אין פערבאַנד פון אינזשי־נערען אין ירושלים וועגען וואַסער און נאַפט־קוואַלען.

ד״ר שטערן, אַליין אַ דייטשער יוד, געפינט זיך אין לאַנד אַ פּאָר יאָהר און פאַר דער צייט האָט ער בעוויזען גרינדליך אויסצופאָרשען די וואַסער־רעסורסען, פון א״י ווי אויך די נאַפט־קוואַלען אין לאַנד. ד״ר שטערן האָט מיט זיך מיט־געבראַכט די נייעסטע און פיהלבאַרסטע אינסטרו־מענטען. וועלכע ערמעגליכען מיט דער הילף פון אַן׳עלעקטרישען שטראָם און אַ ספּעציעלער ראַדיאָ־מאַשין אויסצופאָרשען, וואו, אין וועלכער טיף און אין וועלכע קוואַנטומס עס געפינען זיך וואַסער און נאַפט.

דער נייעסטער אינסטרומענט פערצייכענט מיט אַ מאַטעמאַטישער גענויקייט דעם שוואַכסטען וואַסער־רויש אונטער דער אויבערפלאַך פון דער ערד, ווי אויך די ריכטונג, אין וועלכער די וואַסער געהט. דר. שטערן האָט אין זיין רעפעראַט דער־וויזען, אַז א״י איז איינע פון די רייכסטע לענדער אין וואַסער. אין געוויסע טיילען איז — א״י רייכער אין וואַסער אפילו פון דייטשלאַנד, מען דאַרף אָבער קענען זוכען און געפינען די וואַסער־קוואַלען. עס מאַכט נישט אויס, וואָס אין געוויסע פלעצער געפינט זיך די וואַסער אין אַ טיפקייט. די איצ־טיגע טעכניק ערלויבט צו גראָבען טיף. די אונ־טערשיד פון קאָסטען איז אויך נישט אַזוי גע־וואַלדיג גרויס, ווייל לויט די איצטיגע פרייזען פון וואַסער צאָהלט זיך דאָס אויס זעהר שנעל.

וואָס שייך די נאַפט־קוואַלען האַלט דר. שטערן, אַז אויך נאַפט געפינט זיך אין א״י אין גרויסע קוואַנטומס. די א״י־רעגירונג קוקט אָבער מיט אַ קרום אויג אויף יעדע פאָרשונג, וואָס ווערט געמאַכט אין דער ריכטונג. די רעגירונג אַליין מאַכט אויספאָרשונגען אין אַלע טיילען פון לאַנד, אָבער זי האַלט די רעזולטאַטען בסוד. דאָך דער־ווייסט מען זיך, אַז גרויסע קוואַנטומס נאַפט זענען געפונען געוואָרען אין די סביבות פון ים־המלח, באר שבע, עבר הירדן און אַנדערע פלעצער. גופא די רעגירונג וועט זיך איבערצייגען, אַז עס לוינט זיך פאַר איהר צו עקספּלאָאַטירען נאַפט־קוואַלען אין א״י, וועט זי אַליין צוטרעטען צו די נויטיגע אַרבייטען.

אויף די לעוואַנטינישע ירידים
קיין פאַלעסטינאַ
הנחות פאַר די ה״ה סוחרים!
קיין עסטרייך
פון 23. ביז׳ן 28. אַפּריל 169 זל.
קיין יוגאָסלאַוויען
דעם 19/4 – 10/5 560 זל.
קיין וויען
אויף 5 אָדער 28 טעג, ו׳עם 16/4
75 זלאָטיס
אויף יום־טוב קיין וואַראַכטע
66% — צוריקעהר אומזיסט.
אויסלענדישע הנחה־פּעסער
„אָרביס", פּיעטריקאָווער 18
טעל. 249-40 (Mewa)

א מאַרש פון פייער און אייזען
האָבען די איטאַליענער איינגעאָרדענט אין אַביסיניען

אלס טיפער די איטאַליענער מארשירען אין אַביסיניען, אַלס א בלוטיגערען ווידערשטאנד טרעפען זיי אָן מצד דעם שונא, הגם דער טעמפּא פון זייער מארש איז א סך דראהענדיגער און ווירקזאַמער ווי אין דער ערשטער פאזע פון דער מלחמה, די איטאַליענישע אָפענסיווע טראָגט איצט אַ בליץ אַרטיגען כאראקטער.

די איטאַליעניש־אַביסינישע מלחמה האָט זיך אָנגעהויבן דעם 3־טען אָקטאָבער פון פערגאנגענעם יאָהר און דויערט שוין איבער אַ האַלב יאָהר. אין אָנהויב האָבען די אַביסינער אויסגעמיטען א אָפענעם קאַמף אָנווענדענדיג פּאַרטיזאַנישע שלאַכטען. אזא כאראקטער האָבען געטראָגן די קאַמפּען ביי גונדי האַוסיען, אוזבי, דעמבעגינא, אַבי־אַדי. די איטאַליענער האָבען געהאַט נישט ווייניג צאָרג פון דעם אופן פון קאַמף. דאָס איינהאַלטען די פּראָווינץ טעמביען, למשל, שוין נאָך דעם פערנעהמען מאקאלע האָט געפאָדערט נישט קיין קליינע אַנשטרענגונג פון דער איטאַליענישער אַרמעע און עס האָט געדויערט איבער אַ חודש צייט ביז די פּראָווינץ איז אָפּגערייניגט געוואָרען פון די פּאַרטיזאַנישע אָפּטיילונגען.

די צווייטע פאַזע פון דער מלחמה איז שוין פערבינדען מיט גרויסע שלאַכטען. מארשאַל באַדאָליא האָט אַנגעצייכענט גרויסצוגיגע מארשען און טיילמאַל נישט דערלאָזט צו דער קאָנצענטראַציע פון אַביסינישען מיליטער, וואָס האָט זיך געגרייט צום אַנגריף. דאָ זענען שוין פאָרגעקומען שלאַכטען, וואָס האָבען געדויערט צו עטליכע טעג און וואָס ווערען אַנגערופען לויט די פּראָווינצען אין וועלכע זיי האָבען זיך אָפּגעשפּילט. דער קאַמף אין ענדערטא איז געקרוינט געוואָרען מיט פערנעהמען די פעלזיגע פעסטונג אמבא אַלאַדושי דורך די אַלפּינישע שיטער, דארט איז צוקלאַפּט געוואָרען די אַרמעע פון ראַס מולוגעטא. דער צווייטער קאַמף איז די שלאַכט אין טעמביען, דאָרט איז כמעט פולשטענדיג פערניכטעט געוואָרען דער באַטאַליאָן שוואַרצע העמדלעך, וואָס איז אַרומגערינגעלט געוואָרען אין דעם באַרג דורכגאַנג אוואַריעו; אָבער אין רעזולטאַט פון דער שלאַכט זענען די ראַסען קאַסאַ און סעיום געצוואונגען געווען צו אַנטלויפען. די דריטע גרויסע שלאַכט איז פאָרגעקומען אין שירע בעת וועלכער ראַס אימרו איז צוריקגעוואָרפען געוואָרען איבער'ן טייך טאַקאַזע.

אויסנוצענדיג די דעמאָראַליזאַציע אין דער אַביסינישער אַרמעע און דעם אויפשטאַנד אין דער פּראָווינץ גאַדזשאַם, איז מאַרשאַל באַדאַליאַ פאַראויס געלאָפען דעם וועג מארש פון דעם נעגוס בעסטען מיליטער אונטער זיין פערזענליכע אָנפיהרונג און פעראָרדענט א מאַרש צו דער אַזערע אַשאַנגי. גלייכצייטיג איז אַ אַנדערער איטאַליענישער קאָרפּוס אַריין אין דער פּראָווינץ סעמיען און — ווי עס שרייבט מארשאַל באַדאַליאַ אין זיין בעריכט — אַ דאַנק א לאַנגער און גליקליכער פּאַליטיק איז געלונגען צו פערנעהמען די אַביסינישע פּראָווינץ וואָלאוּאיט וואָס גרעניצט זיך מיט סודאַן.

באַך דריי וואָכען זייט די דריי נצחונות אין ענדערטא, טעמביען און שירע האָט די איטאַליענישע אָפענסיווע וואָס געהט אויף 5 וועגן פערנומען די קאָלומנע אין אַסאַב נאָך א מארש פון 350 קילאָמעטער סאַרדא, דאָס האַרץ פון סולטאנאַט אַלאַגאַ — דער ערשטער קאָרפּוס האָט אַדורכגעמאַכט 50 קילאָמעטער פון אמבאַ לאַדזשי און שטעהט אין מאַיצעאו קאַמפּגרייט. — דער דריטער קאָרפּוס האָט נאָך אַ מאַרש פון 200 קילאָמעטער פערנומען סאָקאָטאַיי, — דער צווייטער קאָרפּוס האָט נאָך אַ מאַרש פון 200 קילאָמעטער פערנומען דעבאַרען און ענדליך האָט די מאָטאָריזירטע קאָלומנע פון גענעראַל סטאַראַצע נאָך א מאַרש פון 330 קילאָמעטער אין דער פּראָווינץ וואָלקאַיט פערנומען גאָנדאַר.

דאָס זענען ערפאָלגען, וואָס זענען ביז איצט נישט בעקאַנט אין קאָלאָניאַלען קריג. אין איינציגע שעה זענען ענטשטאַנען בריקען איבער טייכען. אַעראָפּלאַנען האָבען אַראָפּגעוואָרפען פּראָוויאַנט, אַמוניציע, טעכנישע מאַטעריאַלען, אַרויסגעזעצט מיליטער. אויף דער הויך פון 3000 מעטער האָט מען געבויט וועגען פאַר פאַנצער אויטאָס, 4000 זעלנער האָבען אויף די פלייצעס געטראָגען אויף א שטח פון 40 קילאָמעטער 60 טאָן פּראָוויאַנט און אַמוניציע. באַרג האַרמאַטען זענען מיט דער הילף פון שטריק אַרויפגעצויגען געוואָרען אויף אונצוגענגליכע באַרג שפּיצען. א אונאויפהערליכער טייוולאַנישער גערויש פון די אַעראָפּלאַנען האָט כסדר בעגלייט דעם מארש. דער מארש פון דער מאָטאָריזירטער אויף 500 אויטאָס קאָלומנע פון גענעראַל סטאראצע האָט געהאָט א אונהיימליכע אויסמעסטונג. אַ ריזיגער לאַנגער שלאַנג פון אייזען און פייער האָט זיך גערוקט ביי טאָג און ביי נאַכט. ביינאַכט האָבען די צושראַקענע אַביסינישע קריגער אויף די אַרומיגע באַרג שפּיצען אָבסערווירט דעם דאַזיגען פאַנטאַסטישען אַנבליק פון אויטאָס, וואָס האָט זיך געצויגען אונטער דער בעגלייטונג פון לאַרם פון די מאָטאָרען, בעלויכטען דורך רעפלעקטאָרען לאַמפּען פערשידענאַרטיגע סיגנאַליזאַציע פייערליך. 15 שעה זענען געגאַנגען די זעלנער אויף א הויך פון 2000 מעטער טראָגענדיג אויף די פלייצעס פּראָוויאַנט און אַמוניציע אויף צוויי טאָג. ביינאַכט האָבען זיי זיך אוועקגעלעגט אויף די באַקעטע פעלזען און אַ שלאַקס רעגען האָט זיי אַדורכגעווייקט ביז צום לייב, דאָס האָט זיי נישט געשטערט אָז איבערמאָרגען זאָלען זיי צוזוקומען צו גאָנדאַר, פון וואו ס'איז אַרויס אַנטקעגען 200 גלחים מיט צלמים.

די שלאַכט ביי אַשאַנגי בעת וועלכער דער נעגוס האָט געליטען א מפּלה געהערט אויך צו די גרויסע קאַמפּען, דער נעגוס פיהלט, אַז עס דערנעהנטערט זיך די שעה פון ענטשיידונג און אַז ער מוז זיך אַקעגענשטעלען דעם שונא אין אָפענעם פעלד. ער האָט אויך געגעבען נישט א קליינעם בעווייז פון העלדישקייט, אַדורכפיהרענדיג א סך אַטאַקעס, דאָס איז געווען די ערשטע גרויסע שלאַכט, בעת די אַביסינער האָבען אַטאַקירט, ביז איצט האָבען די איניציאַטיווע שטענדיג געהאַט די איטאַליענער. די שלאַכט האָט זיך געענדיגט ווי בעוואוסט מיט א נצחון פון די איטאַליענער און דאָס מיליטער פון נעגוס האָט זיך אין פּאַניק צוריקגעצויגען אויף דעסיע.

א זעקסטעל פון אַביסיניען געפינט זיך שוין ביי די איטאַליענער אין די הענד. 100 טויזענט קוואַדראַט קילאָמעטער אויף צפון און אַזויפיל אויף דרום. די איטאַליענער מאַרשירען אָהן אויפהאַלט ווייטער. זייער באַהעכסטער ציל איז האַראַר און דעסיע. אויף דער אַזערע טסאַנא פלאַטערט שוין דער איטאַליענישער פאָהן און מעגליך, אַז דער דאָזיגער פאַקט וועט בעוועגען ענגלאַנד — נישט פערשטעהט זיך אַזוי ווייט אין די אינטערעסען פון אַביסיניען, ווי אין די אייגענע אינטערעסען צו מאַכען א סוף צום בלוטיגען טאַנץ, וואָס דער איטאַליענישער פאַשיזם האָט איינגעאָרדנט אין מזרח־אַפריקא.

דער היסטערישער אַנטיסעמיטיזם
ביי זיין מיאוסער אַרבייט

פון ד"ר יעקב וויגאָדסקי

דער ערגסטער און ספנה'דיגסטער, נישט נאָר פאַר יודען, אַנטיסעמיטיזם איז דער פּסיכאָפּאַטישער אָדער דער אַנטיסעמיטיזם פון פּסיכיש נישט גלייכגעוואָגענע מענשען. צווישען זיי פערנעהמט א גרויסען אָרט דער היסטערישער אַנטיסעמיטיזם, וועלכען איהר דערקענט גרינג נאָך זיינע גוזמאות נאָך זיינע ליגענס. Omnis histerica mendax[1] און בפרט נאָך זיין טעאַטראַלישען פּאָזירען... דער היסטערישער אַנטיסעמיטיזם וואַרפט אַרויס פון זיך, זעהר אָפט אומגעריכט פאַר זיך אַליין, לאָזונגען, בעשולדיגונגען, מסירות וכדומה, וועלכע מענשען מן הצד נעהמען אָן נישט זעלטען צו ערנסט... קענענדיג דעם נישטיגען ווערט און דעם בעליידיגענדען איינדרוק פון דער אָפּאָלאָגעטישער יודישען פערטיידיגונג, קען איך אָבער פערשידענע היסטעריש־אַנטיסעמיטישע, נאַרישע אָדער ליגנערישע, בלבולים, אָדער בעשולדיגונגען — נישט שטענדיג אַריבערגיין מיט א פעראַכטליכען שווייגען: עס זענען דאָ בעשולדיגונגען, וועלכע רייסען זיך אַרויס, אמאָל נישט ווילענדיג, ביי די היסטערישע אַנטיסעמיטען פון דעם נישט פעראַנטוואָרטליכען מויל, אין וועלכע דער פּריוואַטער עולם קען זיך נישט אָדער וויל זיך נישט פונאַנדערקלייבען...

אין דער לעצטער צייט האָט זיך ביי פערשידענע היסטערישע אַנטיסעמיטען פיים אַרומגעדרעהט דעם שוואַרץ־מאה'דיגע געזעץ־פּראָיעקט מכּוח איינגאַנצען צו פערוועהרען די יודישע שחיטה — אַרויסגעריסען אַ בעשולדיגונג געגען יודען, דאָס זיי האָבען „פערראַטען" פוילען דערמיט, וואָס זיי האָבען זיך געווענדעט אין אויסלאַנד נאָך הילף געגען דער שחיטה־גזירה, וואָס זיי האָט געדראָהט מצד דעם פּוילישען היסטערישען אַנטיסעמיטיזם. די דאָזיגע בעשולדיגונג פּאַסט זעהר ווי א קהויין, צו דעם געזעץ־פּראָיעקט אין זיין ערשטען פאָרם: יודען האָבען דערוויזען קלאָר און דייטליך, אַז די יודישע שחיטה איז א הומאַנע, אפשר די הומאַנסטע און אַז די יודישע קהלות און בכלל מוסדות ווערען עהנגען נישט אויסגעהאַלטען דורך דער קריסטליכער בעפעלקערונג, מיט איין וואָרט — יודען האָבען דערוויזען, אַז די ביידע בעשולדיגונגען, וועלכע זענען אַרויסגערוקט געוואָרען געגען דער יודישער שחיטה — זענען א שקר גמור, פונדעסטוועגען איז דער געזעץ־פּראָיעקט, וועלכער מוז, חוץ אַנדערע שווערע קאָנסעקווענצען, ציהען נאָך זיך א פערטייערונג פון פלייש פאַר דער גאַנצער בעפעלקערונג פון פוילען, אמת, מיט א בעדייטענדען שינוי פון דער רעגירונג — אַנגענומען געוואָרען דורך די געזעצגעבערישע קערפּערשאַפטען!

דערמיט האָבען דאָך די אַנטיסעמיטען דערוויזען: אַז יודען זענען גערעכט. ווען זיי האָבען געטענהט, דאָס מען איז דאָ אויסען נאָר אין אויסשליסליך דעם אַרויסשטופען יודען פון פּיה — און פלייש־האַנדעל; דער כלומרשט „ריטועלער" און דער „עקאָנאָמישער" מאָמענט זענען דאָ געווען נישט מעהר ווי פערשעהנערונגס־ליגענס...

אין דער גאַנצער ציוויליזירטער וועלט, וועלכע נישט נאָר זי שלעפט זיך נישט נאָך, נאָך דעם ווילדען היטלעריזם, נאָר בענעהמט זיך אָגב צו איהם מיט א פולער פעראַכטונג און אָפּטרייסלונג, ווי פון א מיאוס'ן שרץ, — אין דער גאַנצער ציוויליזירטער וועלט האָט די שחיטה־גזירה אַרויסגערופען א גרויסע אומצופרידענקייט...

ווען אָבער דער אָדער יענער פאַרשטעהער פון אַן'אויסלענדישער מלוכה האָט דעם פּוילישען אמבאַסאַדאָר אין א פריינדליכען טאָן הערויף אויפמערקזאַם געמאַכט, — האָבען די היסטערישע אַנטיסעמיטען אויפגעהויבען א געוואַלד: „דאָס איז א יודישע בגידה!"

לאָמיר דעם ענין קאַלטבלוטיג אונטערזוכען און איינמאָל פאַר אַלעמאָל אויפקלערען. ווען א מיעוט־פאָלק ווערט דערגעצואָו בע'עוולה'ט און ער קען בשום אופן נישט קומען צו זיין רעכט מוז ער זיך ווענדען צו זיין רוב־פאָלק אין אויסלאַנד, בעטענדיג הילף. דאָס איז זעהר נאַטירליך און קיינער האַלט דאָס נישט פאַר א בגידה. אַזוי למשל, ווען דער פּוילישער מיעוט אין טשעכיען ציעשין, אין ליטע, דייטשלאַנד א. אַז. וו. בעקלאָגט זיך פאַר דער פּוילישער רעגירונג אויף דער נישט יושר'דיגער בעהאַנדלונג מצד די רוב־פעלקער, צווישען וועלכע ער לעבט, געפינען דאָס אַלע פאַר גאַנץ נאַטירליך און די פּוילישע רעגירונג אינטערוועניר'ט באַלד אויף דעם אָדער יענעם אופן; קיינער האַלט דאָס נישט פאַר א בגידה! עס פערשטייט זיך דערביי, אַז די אינטערווענץ פון דער פּוילישער רעגירונג קען פאָרקומען אפילו אָהן קיין שום בקשה מצד די מיעוט־פאָליאַקען, אין וועלכע ס'איז לאַנד: ס'איז גענוג, אַז זי זאָל איבערלייענען אין די צייטונגען מכּוח וועלכע ס'איז עוולות לגבי זיי אָדער, וואָס איז נאָך וויכטיגער, זי זאָל בעקומען פון איהר אַמבאַסאַדאָר אָדער גענעראַל־קאָנסול אַזוינע ידיעות, און — זי מוז גלייך אינטערווענירען!

היינט פאַרוואָס, ווען אזא זאַך פּאַסירט ביי יודען, פערשרייען עס די אַנטיסעמיטישע היסטעריקער פאַר א בגידה? די ערנסטע פּאָליאַקען נעהמען שוין איבער דעם דאָזיגען געשריי פאַר א „בעוויזענעם" פאַקט און פאָדערען באַלד, מען זאָל אַנגעהמען „שטרענגע מאָסנאַמען" געגען די „פערדרעטערישע" יודען נישט חס וחלילה רעכטליכע בעגרעניצונגען, אויף וועלכע די קאָנסטיטוציע קוקט קרום, נאָר פאַקטישע בעגרעניצונגען, וועלכע מען זאָל קענען לגבי אויסלאַנד לכל הפחות אָפּלייקענען, בערופענדיג זיך אויף דער... קאָנסטיטוציע, וועלכע גאַראַנטירט דאָך די „פולשטענדיגע גלייכקייט פון אַלע בירגער פאַר'ן רעכט"!

אמת, צווישען דעם יודישען רוב פאָלק און דעם רוב פאָלק פון יעדער אַנדערן פאָלק איז דאָ א געוויסער חילוק: בשעת א נישט־יודישער רוב־פאָלק געפינט זיך אין איין אָרט און אויף זיין אייגענער טעריטאָריע, איז דער יודישער רוב־פאָלק מפוזר ומפורד בין העמים, נישט זייענדיג ערגעץ נישט קיין טומערישער רוב; יודען זענען אומעטום א מיעוט, אָבער א מיעוט, וואָס איז מעהר־ווייניגער ענג פערבונדען מיט אַלע איבעריגע טיילען פון פאָלק אין דער גאַנצער וועלט, וועלכע נעהמען זיך וואָרעם אָן פאַר דעם בע'עוולה'טען יודישען מיעוט! די נישט דערהערטע רדיפות אויף יודען האָבען גאַנץ בעזונדערס פאַר די לעצטע פופציג יאָהר דורך דעם ציוניזם אינטערנאַציאָנאַליזירט די יודישע שאלה און בעשאַפען פון דעם וועלט־יודענטום א רוב פון יודישען פאָלק, וואָס איז שטענדיג מוכן ומזומן אָנצונעהמען זיך פאַר בע'עוולה'טע יודישע מיעוטים אין דער גאַנצער וועלט. דערביי בעטייליגט זיך דער בע'עוולה'טער יודישער מיעוט אין דער גאַנצער אָפ־

(ווייטער זעה 10־טע זייט)

1) „איטליכע היסטערישע איז אַ ליגנערין."

די שענסטע קאַרט פון די דאַנציגער נאַציס
דער אַנטיסעמיטיזם אַלס מיטעל אין קאָנקורענץ־קאַמף פון די פּאַרטייען!

אַנטאָני סאָבאַנסקי שילדערט אין „וויאַדאָמאָשטשי ליטעראַצקיע" זייבע איינדרוקען פון א בעזוך אין דאַנציג. צווישען אַנדערען רעדט ער אויך וועגען אַנטיסעמיטיזם אין דער פריישטאַט אויף פאָלגענדען אופן:

עס ווערט דעמאָנסטרירט אויסשליסליך דייטשע פילמען פון דער לעצטער צייט, אַזוי אַז עס לוינט גאָרנישט צו זעהען. אָבער איין פילם וועגען וועלכען מען הערט אויף א אמת און וואָס זיין רעקלאַמע לאָזט זיך נישט פערגלייכען אין המת מיט קיין שום רעקלאַמע פון קיין שום פילם וואָס ווערט עס איז און ווי עס איז דעמאָנסטרירט איז דער אַנטיסעמיטישער פילם „פעטערסאָן און בענדעל", אַ הונ צאָהלרייכע פלאַקאַטען פון פערשידענע גרויס, וואָס שטעלען פאַר דעם אידעלען נאָרדישען טיפּ און דעם טייוולאַנישען אונטערגעגעבענעם יוד, טרעפט מען די רעקלאַמע פון דעם בילד אויף יעדען שריט: אין די צייטונגען און אין די רעסטאָראַציעס, אויף דער שפּייז קאַרטע. „לאַיאַלע" געשעפטען אָדער אַזעלכע וואָס ווילען מען זאָל זיי האַלטען פאַר „לאַיאַל", אָדער אַזעלכע וואָס ווילען אונטערשטרייכען זייער אַרישקייט שטעלען אַרויס אין שויפענסטער קליינע פלאַקאַטען פון פילם. איך האָב מיך געקליבען צו זעהען דעם דאָזיגען פילם פון שנאה אויף וועלכען מען פיהרט פּאַראָוויז די שולען און וועלכער איז באמת העסליך צוליב זיין ברוטאַליטעט. די אָפּאָזיציאָניסטען זאָגען, אַז דער זאַל וועט זיכער זיין לעדיג, אַזוי איז אָבער נישט. עס איז 6 באַכמיטאָג, אַ אינדערוואָכענטאָג, דער זאַל איז פול. צוערשט דער צוגאַב פּראָגראַם דייטשע אויפנאַהמען, היטלעריסטישע אויפנאַהמען פון מאַנעווערס פון דער רייכסווער וואָס ווילען זיך גאַרנישט ענדיגען, עס טרעט אַרויס היטלער, מען זעהט דעם דייטשען אַריינמאַרש אין אויבער ריין. איך ערוואַרט אַפּלאָדיסמענטען פון פובליקום — גאַרנישט, א שטילשווייגען. ענדליך הויבט זיך אָן דער הויפּט־פילם, ער איז געמאַכט אין שוועדען און מען רעדט שוועדיש. דאָס איז א סובטיליטעט וואָס דאַרף אַפשר אונטערשטרייכען, אַז אַלע נאָרדישע מענשען האָבען דיזעלבע מיינונג וועגען יודען וואָס די היטלעראיצער. אויף א פראָסטאַצקען אופן שטעלט דער פילם פאַר א יוד, וואָס האָט אַלע יודישע פעהלערען און לעכערליכקייטען פלוס אַלע נעגאַטיווע אַלגעמיין מענשליכע כאראקטער שטריכען. בלייבען זיצען אויף דעם גאַנצען פילם דאַרף מען האָבען נישט קיין קליינעם כח. דאָס דאַרף אייגענטליך זיין א קאָמעדיע, בעת וועלכער ס'ווערען געגעבען אַנרעגונגען און אַרויסגעזאָגט אַפאָריזמען, נישט קוקענדיג אָבער דערויף לאַכט נישט דאָס פובליקום און האַלט נישט אונטער דורך אַפּלאָדיסמענטען די טענען פון בילד. בעת דער פויזע בעטראַכט איך די פנימער: א דורכשניטליך פובליקום, פאַרבלאַז, זיצט טעמפּ און יעדענפאַלס אויסערליך רעאַגירט עס גאָרנישט, צוליב וואָס איז עס אייגענטליך געקומען אַנקוקען דאָס מיאוסקייט? אפשר דערפאַר ווייל עס בעשטעהט פון דייטשען, באַאייווע אויף „סטאַדע מעסיגע". אַזוי פיל רעקלאַמע — דאַרף מען געהען א קוק טון; און אפשר דערפאַר, ווייל די בילעטען זענען אַזוי ביליג.

די אויסערליכע פאָרמען פון אַנטיסעמיטיזם זענען דאָ בעדייטענד אָנזעהעוודיגער ווי אין דייטשלאַנד, בעזונדערס א דאַנק די פלאַקאַטען פון דעם אויבען דערמאָנטען פילם ווי אויך די צאָהלרייכע „קעסטלעך" אין וועלכע עס איז אויסגעשטעלט צום געזוס פון די אַדורכגעהער „דער שטירמער" און „דאָס שוואַרצע קאָרפּוס". די דאָזיגע צייטשריפטען האָבען שוין זייט דריי יאָהר א אויסגעאַרבייטעטע רעגאַמע, אַז מען זאָל נאָך דערפון וועגען זיי שרייבען. אין א געשפּרעך מיט דאַנציגער בעריהר איך די דאָזיגע פראַגע, וועלכע אינטערעסירט מיך שטענדיג און וואונדערט: מיט וואָס ערקלערט זיך היטלערס גוטער רוף ביי אַלע בשים צדקניות פון דער גאַנצער וועלט. די גערלס — זאָגען זיי טרעטען שוין נישט אַרויס נאַקעט; עס איז נישט פערהאָן קיין פּאָרנאָגראַפיע! אָבער דאָ רייסט מיר איבער מיין מיטשפּרעכער: „צי איז דען דער שטירמער" נישט גענוג פאַר אַלע פּאָרנאָגראַפען? גיט א קוק, ווער עס שטעהט פאַר די קעסטלעך און לייענט", און ווירקליך האָב איך זיך שפּעטער אָנגעהויבען בעהנטער צו צוקוקען. קינדער און שילער האָבען גיריג געלייענט מיט אויסדרוק פון ערגערונג די באמת פּאַרשיווע ביבולע. פאַר דער אויסשטעלונג פון דער פיליע פון שטירמער זענען געשטאַנען צוויי צוועלף־יעהריגע יונגלעך און געלייענט. עס איז צוגעגאַנגען א גרויסער עלעגאַנטער הער, אין א ברוינעם מונדיר און זיי געגלעט איבער'ן קאָפּ. דער שטירמער איז באמת פּאָרנאָגראַפיע, ווייל ער האָט צוויי פּרינציפּיעלע שטריכען פון געשלעכטליכקייט: ער עקעלט און רעגט אויף יא פשוט ער ערדעגט, אָבער די רייהענפאָלגע א'ז דאָן נישט נאָרמאַל ווייל אין דעם פאַל רופט ערשט דער עקעל אַרויס די ערדעגונג.

איך פרעג זיך אויס וועגען די סיבות פון דער דאָזיגער אינטענסיווער אַנטי יודישע פּראָפּאַגאַנדע. מ'ערקלערט מיר, אַז ס'איז דאָ. ס'עקזיסטירט דאָך א געוויסע — זאָל זיין בעגרעניצטע — קאָנקורענץ פון די פּאָליטישע פּאַרטייען, מוזען די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען אויסשפּילען זייער פאַרביסגסטע קאַרטע. א צווייטע סיבה פון דער פאַרביסענקייט פון קאַמף איז דער פאַקט, וואָס די דאַנציגער געזעצגעבונג קען נאָך ביז איצט נישט דעם אַריער פּאַראַגראַף און פאָרמעל זענען אַלזאָ די יודישע ענינים נישט „רעגולירט" און די פּאַרטיי רעכענט, אַז די גאַס וועט אויפ'ן אייגענעם חשבון איינפיהרען אין לעבען אין דעם דאָזיגען פעהלענדען פּאַראַגראַף. דערווייל בעגעהט אָבער די גאַס בכלל נישט קיין געוואַלדטאַטען, נאָר די אָנפיהרער פון דער פּאַרטיי און דער סענאַט רואינירען אין דער שטיל און אונגעגאַל די יודען".

צװישען די יודען אין טריפּאָלי

ספּאָרט־בעװעגונג און קולטורעלע אַרבייט צװישען דער יודישער יוגענט. — גענעראַל באַלבאָ לויבט יודישע לאָיאַליטעט און איבערגעבענהייט

(ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענץ)

נאָך צעהן יאָהר אָבּװעזענהייט האָב איך גע־לעצטענס װידער די געלעגענהייט צו בעזו די יודישע קיבוצים פון דער איטאַליענישער ניע טריפּאָלי אין נאָרד־אַפריקע. מיט צעהן צוריק בין איך געװעזען איינער פון די פיער ענדישע זשורנאַליסטען, װעלכע זענען איינ־דען געװאָרען דאַן מיטצומאַכען די רייזע נאָך אַלי, אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן אָפיציעלען בע־ון קעניג װיקטאָריאָ עמאַנועלע, פאַר װעלכען ענען דאַן פאַרבערייטעט געװאָרען זעהר פיי־כע פעסטליכקייטען, אין װעלכע די יודישע לקערונג האָט גענומען אַ בעדייטענדען אַנ־

די איטאַליענישע קאָלאָניע טריפּאָליטאַניען ט אַן׳ערך 20 טויזענד יודען, פון װעלכע 17 לעבען אין דער הױפּט־שטאָט טריפּאָלי און איבעריגע זענען פאַרשפּרייט איבער קליינע נדעס אין אינערן פון לאַנד. אין בערג־גע־גאַריאַן לעבען אַן׳ערך 600 נפשות אין ציוי־לאַדיטען־זידלונגען, אין װאוינונגען, װעל־כע זענען אויסגעגראָבען אין די בערג און שאַפען איינע פון די אינטערעסאַנטסטע ערשיינונ־ן יודישען גלות. לויט די לעצטע סטאַטיסטיקען פאַררעכענט 73 יודען צו דער װאַנדערענדער לקערונג אָהן שטענדיגען זיץ־אָרט, גלייך די ישע בעדואינען.

די װיכטיגסטע יודישע געמיינדעס נאָך טרי־זענען האָמס מיט 763 נפשות), צואַרא מיט 174 ראטא 655, זליטען 590, דועפרען — 360, ד, טאַדזאורא, בן־אוליד, װעלכע צעהלען איניגע צעהנדליג יודישע פאַמיליעס.

דעם ערשטען איינדרוק װעלכען איך האָב יעצט ס, בעזוכענדיג דעם גרויסען, דיכט בעזעצ־יודישען פערטעל פון דער שטאָט טריפּאָלי, על־האַרא, אין פערגלייך מיט צעהן יאָהר , איז אונצװייפעלבאַר דאָס אויף דעם היגיע־געביט איז געמאַכט געװאָרען אַ גרויסער שריט. די יודישע געמיינדע װי אויך די לע מאַכט האָט, זעהט אויס, אין די לעצטע ן געזאָרגט דאָס װי װייט עס איז נאָר מעג־אין דער ספּעציפישער ענגקייט פון אַן׳אַפריקאַ יודישען געטאָ, צו זאָרגען פאַר דער ריינ־פאַר די סאַניטאַרישע בעדינגונגען, צו פלאַנ װי נאָר מען האָט געקענט „גרינװייס און בוי־און אין איניגע ערטער אויך כאַראַקטעריס אָריענטאַלישע פאָנטאַנעס.

איך האָב געטראָפען דעם ערשטען טאָג פון אָנקומען קיין טריפּאָלי דעם יודישען פערטעל אַרא אין אַ בעזונדערס דערהויבענער און פעסט ר שטימונג. עס איז אויסגעפאַלען דאַן פורים װוך, די שמאָלע געסלעך האָבען געצויגען רייהען פון קינדער מיט פערשמירטע פנים׳ער מאַסקעס, מעדלעך אין זייערע יום־טוב קליי־װייסע באַראַקאַנס בעהאָנגען מיט בראָנזאַ־און מטבעות, יונגעלייט פערשטעלט פאַר בלישע פיגורען פון דער מגילה. װי איך האָב ערפאַהרען, איז דעמזעלבען אָװענד אין ראַאישען קלוב „בן־יהודה" פאַראַנשטאַלטעט אָרען אַ פורים־שפּיל און די דאַרשטעלער האָ־דעריבער שוין דעם גאַנצען טאָג אַרומגע ט אין זייערע קאָסטיומען און מאַסקעס.

געגען אָװענד איז דורך דער על־האַרא דורכ־גען אַ גאַנצער פייערליכער צוג, אַחשורוש מיט זיטע, װאָס איז אויך געװען די װיכטיגסטע ציע פון די הײ־יעהריגער פורים פעסטליכ־ען אין טריפּאָליבער יודען־קװאַרטאַל און פון נצער שטאָט, דורך װעלכער דער רייטער־ האָט שפּעטער דעפּילירט.

דער מאַסקען־באַל װעלכען די לאָקאַלע „מכבי" איינגעאָרדענט דעמזעלבען טאָג אין איהר גרויסען, שעהנעם לאָקאַל, איז געװען די צװייטע אַטראַקציע, װעלכע האָט צוגעצויגען בייגעריגע בישט נאָר צװישען יודען, נאָר אויך צװישען די פערטרעטער פון דער אָרטיגער מאַכט.

די טריפּאָליבער „מכבי" פאַרדינט אַ בעזונ־דערע אויפמערקזאַמקייט און איניגע לויב־װער־טער איהר יעצטיגער פאָרזיצער, ראָבערטאָ ארביב. די טריפּאָליבער יודישע ספּאָרט־לייט פאַרנעמען הייבט איינע פון די װיכטיגסטע ערטער, אויב נישט דעם װיכטיגסטען אין דער ספּאָרט־בעװעגונג אין טריפּאָלי, אין װעלכער עס בעמען יעצט געמיינ־זאַם אַנטייל איטאַליענער, אַראַבער און יודען.

די „מכבי" אין טריפּאָלי צעהלט אַן׳ערך 200 מיטגלידער און האָט די מייסטערשאַפט פון שוימען, פון פּאָלאָ־ספּאָרט; איז די איינציגע פוסבאָל מאַנ־שאַפט, װעלכע איז נישט בעזיגט געװאָרען דורך די אַנדערע מאַנשאַפטען אין טריפּאָליטאַניען.

אויסער דער ספּאָרט־אַקטיװיטעט, װידמעט זיך די „מכבי" אויך דער קולטורעלער טעטיגקייט, בעזיצט אַן׳אייגענע טעאַטער־טרופּע, אָרדענט איין פאָרלעזונגען, דיסקוסיעס אויף יודישע טעמעס, ענטװיקעלט אין איהרע מיטגלידער דעם פּאַלעס־טינע־געדאַנק, שאַפט די אינטעליגענץ־קאַדראַן פאַר דער יודישער בעפעלקערונג פון טריפּאָליטאַניען.

די יודישע בעפעלקערונג לעבט אין אַ שטרענג טראַדיציאָנעלען רעליגיאָנס־גייסט. אין על־האַרא געפינען זיך 36 שולעס, װעלכען זענען אין די געבעטס־שעה׳ן איבערפולט. אין מנחה־צייט װעט איהר לייכט בעמערקען װי עס שאַפען זיך, אין פאַרשידענע ערטער, איינצעלנע מנינים, און מען דאַװענט הייס, אויפ׳ן אָריענטאַלישען שטייגער. שבת װערט, נאַטירליך, שטרענג אָבגעהאַלטען און דער בעלעבטער סיק על טורק, דער גרויסער האַנ־דעלס־צענטער, װאו עס האָבען זייערע געשעפטען די בעריהמטע יודישע גאָלדשמידער, איז כמעט װי אויסגעלעהרט.

אין יודישען פערטעל, אין דער על־האַרא, פאַרפליכטעט בישט דער זונטאָג־רוה; די יודען, אָבער, װעלכע האָבען זייערע געשעפטען אויסער דעם פערטעל, קענען זיי האַלטען אָפען נאָר ביז מיטאָג־צייט.

אינטערעסאַנטע אינפאָרמאַציעס איבער דעם שול־װעזען האָב איך בעקומען אין דער יודישער געמיינדע, פון סעקרעטאַר גיאָרגיאָ קאַלא, װעלכער שטאַמט פון פלאָרענץ, און אַלס געבילדעטער, טיכ־טיגער מענש האָט ער מיטגעהאָלפען צו לעזען פאַרשידענע פּראָבלעמען, װעלכע זענען נוגע די טריפּאָליבער יודען. די עלעמענטאַר שולע „פּיעטראָ װערריי" בעזוכען אַן׳ערך פון 1300 יודישע קינ־דער, װעלכע בעקומען רעליגיעזע אונטערריכט דורך לעהרער, װעלכע װערען בעשטימט פון דער געמיינדע. אַ בעזונדער עלעמענטאַר שולע בעזוכען יודישע קינדער, װעלכע זענען קראַנק אויף טראַ־כאָמע (1100 קינדער), איינע פון די קרענק, װעל־כע זענען אַממייסטען פאַרשפּרייט ביי דער טריפּאָ־ליבער בעפעלקערונג. 500 קינדער בעזוכען די „תלמוד תורה", װייל זיי האָבען נאָך ביז יעצט נישט געקענט געפינען אַ פּלאַץ אין די עלעמענטאַר שולען, װעלכע װערען אויסגעהאַלטען פון דער רעגירונג.

די יודישע געמיינדע און די „מכבי" זאָר־גען פאַר דער פיזישער ענטװיקלונג פון דער יוגענט, פאַר דער אונטערריכט פון גימנאַסטיק אין די עלעמענטאַר שולען מיט בעזונדערס גינסטיגע רע־זולטאַטען. אַ מוסטער איבונג פון די יודישע קינ־דער איז פאָרגעקומען לעצטענס אויפ׳ן צענטראַל פּלאַץ פון טריפּאָלי, אין דער אַנװעזענהייט פון גובערנאַטאָר גענעראַל באַלבאָ, װעלכער האָט זיך אויסגעדריקט מיט לויב װערטער װעגען דער שעהנער פיזישער ענטװיקלונג פון דער טריפּאָליבער יודישער יוגענד.

אין אַ געשפּרעך װעלכען איך האָב געהאַט מיט׳ן גענעראַל באַלבאָ, האָט ער מיר אַקצענטירט די סימפּאַטיעס, מיט װעלכע ער פערפאָלגט די אַספּיראַציעס פון דער יודישער יוגענד. די פראַ־גען פון איהר פיזישער און גייסטיגער ענטװיק־לונג, דערמאָנענדיג דאָס ער האָט פאַרשאַפט אַלע פאַרלייכטערונגען כדי דער „מכבי" פון טריפּאָלי זאָל אנטיילנעהמען אין דער „מכביאַדע" פון תל־אביב.

גענעראַל באַלבאָ האָט מיר בעטאָנט דאָס ער שעצט די לאָיאַליטעט, די איבערגעבענהייט און די אַרבייטסזאַמקייט פון די טריפּאָליבער יודען, װעלכע, מיט זייער פלייס און געשיקטקייט אויף די געביטען פון האַנדװערקערטום, מיטװירקען צו דער עקאָנאָמישער ענטװיקלונג פון דער קאָלאָניע.

פון זייער זייט האָבען מיר פיל אַנגעזעהענע טריפּאָליבער יודען אויסגעדריקט דעם װאונש, (װעל־כער איז אויך דער װאונש פון טריפּאָליבער יו־דענטום) צו בעקומען די איטאַליענישע בירגער־שאַפט. די בירגערשאַפט גיבט נאַטירליך פילע רעכט, אַ בעסערע מאָראַלישע שטעלונג, װאָס האָט זיין בעזונדערען װערט אין די קאָלאָניאַלע געביטען.

עס איז פאָראויסגעזעהען דאָס אַ בעזונדערע קאָמיסיע װעט געשאַפען װערען אין טריפּאָלי, װעלכע װעט ערלייכטערן דאָס בעקומען פון דער איטאַליענישער בירגערשאַפט, װייל ביז׳האַהער האָבען די איינצעלנע װאונשען און געזוכען געמוזט אַדורכ מאַכען אַ לאַנגען װעג, און דעצידירט װערען אין רוים.

אַלס בעװייז פון זייער איבערגעבענהייט פאַר איטאַליען האָבען זיך לעצטענס 19 טריפּאָליבער יו־דישע יונגעלייט ערקלערט בערייט צו קעמפען פריי־װיליג אין אַביסיניען. די יודישע געמיינדע האָט זייער באַװאונשען אָבער דאָס זיי זאָלען איינגעשלאָסען װערען נישט צװישען די „אינדיגעני", די איינהיי־מישע, דער דיװיזיע פון די טריפּאָליבער אַראַבער, נאָר אין די רייהען פון איטאַליענישען מיליטער. די ענטשיידונג איז נאָך נישט בעקאַנט.

ד. קליינלערער

(יט״א)

דאָס לעבען אין װאַרשע

(טעלעפאָנישע ידיעות פון דער הױפּט־שטאָט)

67,483 טעלעפאָן־אַפּאַראַטען אין װאַרשע

אין מערץ, זענען אין װאַרשע אָנגעלעגט געװאָ־רען 489 נייע טעלעפאָן־אַפּאַראַטען. אַזױ אַרום איז די צאָהל טעלעפאָן אַפּאַראַטען אויפ׳ן 1־טען אַפּריל געשטיגען 67,483 טעלעפאָן־אַפּאַראַטען.

קאָנגרעס פון דאָקטוירים געגען טו־בערקולאָז־קראַנקהייט

דעם 31־טען מאַי ד. י. קומט פאָר אין װאַרשע אַן׳אַלפּױלישער קאָנגרעס געגען טובערקולאָז, אויף װעלכען ס׳װעלען בעטראַכט װערען די נייע הייל־מעטאָדען פון דער שרעקליכער חולאת און װעגען פאַרגרעסערן די צאָהל הייל־אַנשטאַלטען.

אַרעסטען נעבען דאַנציגער װאָקזאַל

נעבען דאַנציגער װאָקזאַל איז איינגעאָרדענט גע־װאָרען אַ מאַסאָבקע אין װעלכער ס׳האָבען זיך בע־טייליגט 150 פּערזאָן, 24 פּערזאָן זענען אַרעסטירט געװאָרען.

דאָס שטעמפּלען די פּאָסט־מאַרקען אויף די בריף

אין שייכות דערמיט, װאָס אויף דער פּאָסט װע־רען נישט אַלע פּאָסט־מאַרקען אויף די בריף אָפּגע־שטעמפּעלט, און אַזױ אַרום װערען די מאַרקען בע־נוצט צו עטליכע מאָל, האָט די דירעקציע אַרויסגע־געבען אַ פאַראָרדנונג, אַז ביים שטעמפּלען די מאַר־קען, זאָלען די בעאַמטע אכטונג געבען, אַז די מאַר־קען זאָלען אינגאַנצען פאַרטושט װערען.

פרוי אין פּוילען קלאָגט אָן איהר מאַן אין ארץ־ישראל װעגען אַלימענטען

אַ געװיסער שכר מאַרדאַכים (אָפּראַדאָװאַ 26) איז געפאָהרען קיין ארץ־ישראל. לעצטענס האָט זיין פרוי אין פּוילען זיך געװענדעט צו דער מאַכט גע־גען איהר מאַן פאָדערענדיג אַלימענטען.

אויף דער װענדונג צום פּוילישען קאָנסול אין א״י האָט שכר מ. ערקלערט, אַז ער איז מיט דער פרוי גע׳גט, און האָט דערום צו איהר נישט קיין שום פליכטען, אַז דעם גט האָט געגעבען דער רב ראַגאָזשינסקי אין װאַרשע.

אויף דער אָנפראַגע װעגען דעם ענין, האָט דער רב בעשטעטיגט, אַז ער האָט דעם גט געגעבען, ער איז אָבער נישט זיכער, אַז מ. האָט נישט אונטער־געשטעלט אַ פרעמדע פרוי.

די פּראָקוראַטור פיהרט דערװעגען אַן׳אויספאָר־שונג.

אַװאַנטורע פון װענעריש קראַנקע אין שפּיטאָל

װאַרפען זיך אויף דאָקטוירים און האַ־קען אויס די שויבען

אין שפּיטאָל שװ. לאַזאַר (קשאַנזשעגצע גאַס), האָט דעם צװייטען טאָג פסח אויסגעבראָכען אַ בונט צװישען די װענעריש קראַנקע מענער. די קראַנקע זענען בעפאַלען דעם דאָקטאָר פּלודערסקי און דעם װיצע־דירעקטאָר פּאָסטװאָ און זיי געשלאָגען מכּות רצח. דערביי האָבען זיי אויסגעהאַקט די שויבען. ערשט די אָנגעקומענע שװעסטער גאַבריעלאַ איז גע־לונגען די אַװאַנטורניקעס צו בערוהיגען.

װי ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, זענען די װענע־ריש קראַנקע געװען שיכּור, די קרובים האָבען זיי צוליב יום־טוב געבראַכט אַפּיסעל משקה. נו, האָ־בען זיי זיך דערמיט משמח געװען...

אַרעסטירט אַ „דאָקטאָר"

אויף קראַקאָװער פאָרשטאָט, איז אַרעסטירט גע־װאָרען אַ געװיסער לעהװיק באַרט, װעלכער האָט גע־פעלשט דאָקומענטען, אָנגעבענדיג זיך אַלס דאָקטאָר. באַרט איז בעגאַנגען אַ גאַנצע רייה מיספּרויכען.

יונגערמאַן בעקומט אַ שגעון־אַנפאַל און װאַרפט דורכ׳ן פענסטער מעבעל אין דער גאַס אַריין

אויף שאַרע 10, האָט דער 25־יעהריגער הירש־נים מאַיאַרקעװיטש בעקומען אַ שגעון־אַנפאַל און גענומען אַרויסװאַרפען פון פענסטער אין דער גאַס אַריין ס׳מעבעל. מיט דער הילף פון פּאָליציי אין פייערלעשער איז ער אָפּגעפיהרט געװאָרען אין שפּי־טאָל.

אויפ׳ן דערנער־װעג

שפּאַנענדער סענסאַציאָנעל־עראָטישער ראָמאַן

(74

ער קומט־צו צום האָטעל קלאָמזער. װען ער די גרויסע, מאַסיװע אַריינגאַנגס־טיר, דער־ער נישט װייט פון זיך, אויף דער װאַנד, מענשליכע שאָטענס. צום טייװעל, די צװיי טען טרעטען אַלץ נישט אָפּ פון איהם!

װען רעדל געהט אַריין אין האָטעל, מעלדעט דער פּאָרטיער:

— דער הער פּראָקוראָר װיקטאָר פּאָליאַק אויף אייך אויפ׳ן ערשטען שטאָק.

אידער רעדל געהט אַרויף אין דער הויך, געטערט ער זיך צו דער אַריינגאַנגס־טיר קוקט אַרויס דורך דער גרויסער געשליפענער

ער זעהט װי די צװיי אַגענטען דרעהען זיך און צוריק פאַר׳ן אַריינגאַנג.

— אַך, װי שרעקליך, — ברומט ער און מיט װאַקעלדיגע טריט לאָזט ער זיך אויפ׳ן ערשטען שטאָק, װאו עס װאַרט איהם זיין אַלטער גוטער פריינד, דער פּראָ־ר װיקטאָר פּאָליאַק.

* * *

אין דערזעלבער צייט, װאָס ס׳איז פאָרגעקומען געט נאָך רעדל׳ען, איז צום רעסטאָראַן ביים נד־האָטעל, צוגעפאָהרען אַן׳אויטאָמאָביל, פון לכען עס זענען אויסגעשטיגען אורבאַנסקי פּאַן טראַמיעטש און מאַיאָר ראַנגע.

זיי האָבען אַרומגעזוכט דעם שעף פון גענע־ראַל־שטאַב, מיט װעמען זיי האָבען זיך געװאָלט דורכרעדען װעגען רעדלען, אָבער בישט אַזױ לייכט איז זיי אָנגעקומען איהם צו געפינען.

ענדליך האָבען זי זיך דערװאוסט, אַז דער גענעראַל פאַן העצענדאָרף פאַרברענגט אין רעס־טאָראַן ביים גראַנד־האָטעל מיט זיינע בעקאַנטע און פריינד.

זיי האָבען אפילו נישט געװאָלט שטערען דעם שעף פון גענעראַל־שטאַב, אָבער דער ענין איז געװען אַזױ דרינגענד, אַז מ׳האָט איהם (נישט געקאָנט אָפּלעגען אויף מאָרגען.

נאָך דערצו, אַז אורבאַנסקי האָט שוין גע־האַט אין זיינע הענד די צוריסענע פּאַפּירלעך, װאָס רעדל האָט אַװעקגעװאָרפען אין פּאַסאַזש פריייונג און װעלכע איינער פון די אַגענטען האָט דערנאָך אויפגעקליבען.

דער אַגענט האָט די צוריסענע פּאַפּירלעך איינ־געװיקעלט אין אַ פּאַפּיר און איבערגעגעבען אַ פּער־בייגעהענדען פּאָליציאַנט, אָנזאָגענדיג איהם, אַז ער זאָל עס אַװעקטראָגען צום פּאָליציי־שעף. דער פּאָליציי־שעף האָט גלייך די פּאַפּירלען איבערגע־שיקט צו אורבאַנסקי׳ן, װעלכער האָט זיי צוזאַמענ־געשטעלט.

דאָס זענען געװען דריי פּאָסט־קװיטונגען (רע־סיסעס) פון בריף קיין בריסעל, לאָזאַן און װאַרשע און אַ געלד־קװיטונג אויפ׳ן נאָמען פון אָפיציר סטעפאַן ה.

אורבאַנסקי, און ראַנגע זענען צוגעגאַנגען צום טישעל, בעבען װעלכען ס׳איז געזעסען דער שעף פון גענעראַל־שטאַב און זיך מיט איהם בעגריסט.

העצענדאָרף איז געזעסען אין דער געזעלשאַפט פון עטליכע דאַמען און הערען, װאָס האָבען גע־טרונקען שאַמפּאַניער און פריהליך פאַרבראַכט.

— זעצט אייך, זעצט אייך, — האָט העצענ־דאָרף פאַרבעטען אורבאַנסקי׳ן און ראַנגע׳ן צום טיש. — אויב איהר זענט דאָ, לאָמיר טרינקען צוזאַמען.

— ענטשולדיגט, עקסעלענץ, — זאָגט אור־באַנסקי, — מיר זענען אַהער געקומען װעגען אַ זעהר װיכטיגען און דרינגענדען ענין.

— װאָס אַזעלכעס איז געשעהן? — פרעגט העצענדאָרף, בעמערקענדיג אורבאַנסקי׳ס און ראַנ־גע׳ס ערנסטע און אומרוהיגע געזיכטער..

— דאָ איז אומעגליך װעגען דעם צו רעדען — זאָגט אורבאַנסקי צום גענעראַל־שטאַב שעף — צי קאָן איך בעטען אייער עקסעלענץ אויף אַ גע שפּרעך אונטער פיער אויגען?

— אַהאַ, אַזא געהיימנישפולער ענין איז עס?

— האָט העצענדאָרף אויסגערופען.

איהם האָט זיך שטאַרק נישט געװאָלט פאַר לאָזען די געזעלשאַפט, אין װעלכער ער האָט איצט אַזױ היימליך פאַרבראַכט.

— יאָ, עקסעלענץ, — האָט אורבאַנסקי בע־מערקט, — זעהר אַ געהיימנישפולער ענין!

— און אַזױ דרינגענד, אַז מען קען עס נישט אָפּלעגען אויף מאָרגען?

— מאָרגען קאָן שוין זיין צו שפּעט.

— אויב אַזױ, טאָ קומט אַריין אין איינעם פון די קאַבינעטען, — האָט העצענדאָרף פאָרגע־לעגט.

לויט׳ן טאָן פון אורבאַנסקי׳ס רייד, האָט הע־צענדאָרף פאַרשטאַנען, אַז עס האָט געמוזט פאָר־קומען עפּעס אויסערגעװעהנליכעס.

אַלע דריי, אורבאַנסקי, ראַנגע און העצענ־דאָרף, האָבען זיך פאַרמאַכט אין אַ זייטיגען קאַבי־נעט פון רעסטאָראַן.

— נו, איצט קאָנט איהר רעדען, — האָט העצענדאָרף ערקלערט.

— עקסעלענץ, עס איז געשעהן עפּעס שרעק־ליכעס! — האָט אורבאַנסקי אַ זאָג געטון און געפיהלט, װי ער קאָן װייטער נישט רעדען.

— װאָס אַזעלכעס? װאָס אַזעלכעס? — האָט העצענדאָרף דערשראָקען אַ פרעג געטון, פיהלענ־דיג, אַז עס גרייט זיך אַ שרעקליכע בשׂורה.

— שטעלט אייך פאָר עקסעלענץ, אַז דורך אַ צופאַל, אַ פּשוט׳ן צופאַל, איז מיט עטליכע שעה צוריק ענטדעקט געװאָרען, אַז פּאָלקאָװניק רעדל איז אַ רוסישער שפּיאָן! — האָט אורבאַנ־סקי ערקלערט.

— װאַ־אָס? פּאָלקאָװניק רעדל? — האָט הע־צענדאָרף אויסגערופען און איז שרעקליך בלאַס געװאָרען.

װען אַ באָמבע רייסט איצט אויף, װאָלט הע־צענדאָרף נישט געבליבען אַזױ איבעראַשט און דערשראָקען, װי אויסהערענדיג די דאָזיגע איבער־ראַשענדע ידיעה. ער האָט פאַרשטאַנען, אַז מ׳גרייט זיך איהם דאָ אָנזאָגען אַ שרעקליכע בשׂורה, נאָר אויף דעם האָט ער זיך נישט געריכט! דאָס קלינגט אין זיינע אויערען אַזױ אויסטערליש, אַזױ אומגלויבליך, אַז ער קאָן דאָס גאָרנישט בע־גרייפען!

(פאָרטזעצונג קומט).

שאול גינזבורג

(צו זיין 70־טען געבוירענס־טאג)

פון פנחס קאן

שביעי של פסח ,איז אלט געווארן זיבעציג יאָהר איינער פון אונזערע וועטעראַנען — שאול גינזבורג.

די פערדינסטפולע טעטיגקייט פון בעל־היובל אין משך פון מעהר ווי אַ האַלבען יאָהרהונדערט איז בונגע פערשידענע געביטען פון יודישען קולטור־לעבען און שאַפען אין אַמאָליגען רוסלאַנד: געשיכטע־פאָרשונג, ליטעראַטור־קריטיק, פאָלקלאָר, פרעסע, בילדונגס־אַרבייט א. אַנד.

ווי אַ היסטאָריקער האָט גינזבורג זיך פערנומען דער עיקר מיט דער קולטור־געשיכטע פון די יודען אין רוסלאַנד אין 19־טען י"ה. ער געהערט, איינער פון די ערשטע, צו דער גרופע רוסיש־יודישע היסטאָריקער אין פעטערבורג, וועלכע האָט אנגעהויבען ווירקען סוף ניינציגער יאָהרען און האָט די היסטאריאַגראַפיע פון די יודען אין רוסלאַנד (פוילען און ליטע אַריינגערעכענט) געגעבען אַזאַ מעכטיגען שטויס פאָראויס.

זיינע צאָלרייכע אַרבייטען צו דער געשיכטע פון דער השכלה, געזעלשאַפטליכע שטרעמונגען, שטייגער־לעבען א. אַז. וו. אין רוסיש, יודיש און העברעאיש זענען צושפרייט איבער די שבעה ימים פון פעריאָדישע אויסגאַבעס און זאַמעלביכער און בלויז אַ קליינער טייל פון זיי איז אַרויס אין בוכ־פאָרם (דער אָנטייל פון יודען אין דער נאַפּאָלעאָני־שער מלחמה 1812 (רוסיש) פעטערבורג 1923).

ווי נאָר עס איז געפאַלען דער צאַרישער רע־זשים און די רוסישע אַרכיוען זענען געוואָרען צו־טריטלעך פאַר פאָרשער, איז ש. גינזבורג געווען איינער פון די ערשטע, וועלכע האָבען זיך גענומען צום אויספאָרשען די מאַטעריאַלען וועגען יודישע ענינים אין די צענטראַלע אַרכיוען פון די פעטער־בורגער מיניסטעריומס. די מאַטעריאַלען וועלכע ער האָט דעמאָלט צונויפגעזאַמעלט און נאָך נישט פערעפענט זענען אַ וויכטיגער צושטייער צו דער רוסיש־יודישער היסטאָריאָגראַפיע.

אַלס היסטאָריקער איז שאול גינזבורג געווען נישט נאָר אַ „עושה" נאָר אויך אַ „מעשה את אחרים", ווי אַ רעדאַקטאָר פון די ווערטפולע זאַמעל־ביכער „פערעושיטאָיע", „העבר", „יעווריעיס־קאַיאַ מיסל" און יעווריעיסקי וויעסטניק" (לעני־גראַד 1928).

דאָ דאַרף אויך דערמאָנט ווערען, אַז ווילנע פערנעמט אין גינזבורגס אַרבייטען אַ וויכטיגען אָרט און העכער הויפט דער היסטאָריקער פון דער יודישער ווילנע אין 19־טען י"ה געפינט ביי איהם אַ שלל ידיעות וועגען ווילנער משכילים, עסקנים, משפחות און פערשידענע קולטור־געשעהענישען.

* * *

דאָס אינטערעסירען זיך מיט דער נייעסטער געשיכטע פון די רוסישע יודען האָט משמעות גע־בראַכט שאול גינזבורג'ן צו די ערשיינונגען פון דער יונגער קולטור־בעוועגונג אין יודיש, פאַר וועלכער ער האָט פיאָנערישע פערדינסטען אויפ'ן געביט פון פאָלקלאָר און פרעסע.

אין 1898 האָט גינזבורג צוזאַמען מיט פסח מאַרעק פערעפענטליכט אין דער העברעאישער און רוסישער פרעסע (קיין יודישע צייטונג איז נאָך דעמאָלט אין רוסלאַנד נישט געווען) אַן אויפרוף מכח זאַמלען יודישע פאָלקס־לידער און אין 1901 האָט ער צוזאַמען מיט מאַרעקן אַרויסגעגעבען די בעוואוסטע זאַמלונג „יודישע פאָלקסלידער" אין רוסלאַנד" וועלכע באַטייט אַ עפּאָכע־עטאַפּ אין דער געשיכטע פון יודישען פאָלקלאָר.

אַ פיאָנערישע טאַט שאול גינזבורגס איז דאָס גרינדען אין פעטערבורג (1903) און אַרויסגעבען אין משך פון יאָהרען דעם „פריינד", די ערשטע יודישע טעגליכע צייטונג אין רוסלאַנד.

„דער פריינד" פערנעמט זיין אָרט אין דער געשיכטע פון דער יודישער פרעסע און אויך לי־טעראַטור. און אויב „דער פריינד" איז געווען נישט נאָר די ערשטע יודישע צייטונג, נאָר אויך אַ מוסטער פון אַן'אָרגאַן פון דער יודישער עפענט־ליכער מיינונג מיט אַזאַ ערנסטער בעציהונג צום געליטערטען יודישען געדרוקטען וואָרט — איז דאָס אָהן שום ספק דער פערדינסט פון בעל היובל.

* * *

אין די לעצטע יאָהרען איז שאול גינזבורג פער־וואָרפען געוואָרען מעבר לים און ער לעבט איצט אין לינקאָלן (פעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקאַ), וואו זיין זוהן איז פראָפעסאָר אין אָר־ביגען אוניווערזיטעט.

נישט געקוקט אויף די אומגינסטיגע בעדינ־גונגען פאַר יודישער וויסענשאַפטליכער אַרבייט אין ווייטען נעבראַסקאַא, איז ש. גינזבורג ווייטער טעטיג אויפ'ן געביט פון רוסיש־יודישער היסטאָ־ריאָגראַפיע און ליטעראַטור־געשיכטע. אין אַ בריף צום שרייבער פון די שורות שרייבט ער לעצ־טענס: אויסער דער אָפּהאַנדלונג מכוח ידיקס רשימה (פון זיינע ווערק), אַרבייט איך איצט אויף אַ גרויסען אַרטיקעל פון דער יודישער פאַ־מיליען־געשיכטע. ווען נישט מיין שוואַכע ראיה האָב איך מיך אויף מיין געזונד נישט צו בעקלאָ־גען... מען טאָר בישט זינדיגען". ער דרוקט כסדר אַרטיקלען אין „צוקונפט", „פאָרווערטס" און אַנ־דערע אויסגאַבעס אין אַמעריקאַ.

דער בעל היובל איז אויך אַ מיטגליד פון דער היסטאָרישער סעקציע פון יודישען וויסענ־שאַפטליכען אינסטיטוט און בעטייליגט זיך אין די „שריפטען פון ייוואָ" און „ייוואָ־בלעטער".

* * *

שאול גינזבורג איז איינער פון אונזערע יחידי־סגולה און מיר שיקען איהם פון איבערן אָקעאַן אונזערע וואַרעמע ברכות צו זיין זיבעציגסטען גע־בוירענס־טאָג. מיר ווינשען איהם אריכת־ימים און ווייטערדיגע פרוכפערדיגע אַרבייט אויפ'ן געביט פון דער יודישער וויסענשאַפט.

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פון טאָג)

פאָטער: דו ווייסט טאָכטער, אונזער שכנ'טע באַלד חתונה האָבען.

טאָכטער: גאָט זיי דאַנק, ענדליך וועלען מיר ווערען פון איהר. מיט וועמען האָט זי דאָס חתונה...

פאָטער: מיט מיר.

* * *

— זאָג מיר ברוך, איז עס אמת, אַז פון הי... רען זאַכען לענגער, זיי ציהען זיך אויס, און פון ווערען זאַכען קירצער, איינגעשרומפען?

— ווייסט גאָרנישט? נעהם למשל, די טעג. זענען זיי לאַנג און ווינטער זענען זיי קורץ.

* * *

ריכטער: אומגליקליכער, זאָגט מיר, איז נישט... סער צו פערדינען דאָס שטיקעל ברויט מיט שווייס...

גנב: ביים גנב'ענען, שוויצט מען אויך.

צו דער אַרבייט איז ער פויל,
תמיד איז איהם גוט און וואויל;
ער האָט אַלץ, וואָס ער וויל
און פערלאַנגט נישט פיל.
צי יאָ, צי נישט געגעסען,
ס'וועט זיך שוין אויספרעסען;
דערקלערט ער מיט אַ שכל —
און נעהמט אַלץ מיט אַ שמייכעל.

* * *

שמערל (צו בערל): אַז אַלע ווילען שוינע מי... מיט וועמען וועלען חתונה האָבען די מיאוס'ע?

בערל: מיט די העגער.

שמערל: פאַרוואָס עפעס מיט די העגער?

בערל: ווייל עס שטייט דאָך „התרנגל ילך לט...

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען אַגענטור

לויט דער יודישער מסורה האָט זיך צדקיהו, דער לעצטער קעניג פון יהודה, א... צייטען פון ערשטען בית־המקדש, אויסבעהאַ... אין דער מערה פאַר נבוכדנאצר'ן. ווי די א... אַלאַגען בעהויפטען, ציהט זיך די דאָזיגע הייל... אַ ווייטע שטרעקע און ענדיגט זיך אויפ'ן וועג צווישען יריחו און ירושלים.

פעראייניגונג פון בענק אין א"י

ירושלים. לעצטענס האָבען די באַ... רעקטאָרען אין א"י אָפּגעהאַלטען בעראַטונגען, וועלכע עס איז בעהאַנדעלט געוואָרען די ... וועגען אַ פעראייניגונג פון אַלע בענק אין ... די אויפגאַבען פון דער דאָזיגער פעראייניגונ... לען זיין: שאַפען אַן'אַלגעמיינע אינפאָרמ... ביוראָ, — אַ צענטראַלע פאַר אינקאַסעס ... אַ געמיינזאַמע פאָרשטעהערשאַפט כלפּי דער ... גירונג און געוויסע פינאַנץ־אינסטיטוציעס, ... זענען טעטיג אין א"י און אין אויסלאַנד. גלייכצייטיג זאָל געעפענט ווערען אַ צענטראַלע... וואָס זאָל דינען אַלס צענטראַלע פאַר אַלע ... אָפעראַציעס פון די מיטגלידער פון דער פאַ... גונג.

פלענער צו פערברייטערן דעם פאַרט און בויען אַ שאָסעע באַגדאַד

יפו. די אַראַבישע פרעסע ווידמעט פי... מערקזאַמקייט די פלענער פון דער רעגיר... פערברייטערען דעם יפו'ער פאַרט. אויף די... מעסטונגס־אַרבייטען זאָל די רעגירונג שוי... בען אַסיגנירט אַ סומע פון 15 טויזענד ... — חוץ דעם האָט די רעגירונג איינגע... אַ אינזשעניער פון לאָנדאָן, כדי דורכצופירע... סער־רעהרען פון ראס־על־עין קיין תל־אבי... יפו און אויף אַזאַ אופן פערזאָרגען האַנדעלס... קריגס־שיפען מיט טרינק־וואַסער, די אַר... צייטונגען גיבען אויך איבער, אַז די רע... האָט בדעה, צו פערבינדען יפו מיט באַגדאַ... אַ שאָסעע באַלד נאָכדעם ווי דער פאַרט וועט פערברי... ווערען.

יודען. ... איז געשאַפען געוואָרען אַ באָיקאָט־קאָמיסיע מיט'ן אַנטייל פון אַראַבער פון אַלע פאַר־טייען.

באַראָן ראָטשילד און „אַגודת ישראל"

ירושלים אַ דעלעגאַציע פון „אגודת יש־ראל אין בעשטאַנד פון הרב משה בלוי, ד"ר פראַיער א. אַ. האָט בעזוכט באַראָן דזשעמס ראָטשילד און איהם איבערגעגעבען אַ ברכה. דער באַראָן ראָטשילד האָט אַרויסגעוויזען גרויס אינטערעס פאַר דער „אגודת ישראל" און זיך אויסגעפרעגט וועגען פראָגראַם, אַרבייט אין לאַנד אין די בע־ציהונג צום „מזרחי".

דער באַראָן האָט צוגעזאָגט צו בעזוכען די קבוצים פון „אגודת ישראל אין א"י.

5000 יוגענדליכע אין לאַנדווירטשאַפט־ליכע קאָלעקטיוען

ירושלים אויפ'ן לעצטען לעהרער־צוזאַ־מענפאָהר, וואָס איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין דער קאָלאָניע באר־טובים, איז אָבגעגעבען געוואָרען אַ בעריכט וועגען דער לאַגע פון דער ערציהונג אין יודישען דאָרף און די לאַנדווירט־שאַפטליכע קאָלעקטיוען. לויט דעם דאָזיגען בע־ריכט געפינען זיך ביים היינטיגען טאָג 5.000 יו־גענדליכע בלויז אין די לאַנדווירטשאַפטליכע קאָ־לעקטיוען, וואו זיי ווערען ערצויגען דורך 115 לעהרער און קינדער־גערטנעריוס. דער ערציהונגס בודזשעט בעטרעפט 15 טויזענד פונט.

קאָנצעסיע אויף מעטאַל־גרובען אין ירושלים

ירושלים ווי עס טיילט מיט דער „דבר" האָט אַ בריטישער קאַפּיטאַליסט פון דרום־אַפריקא, מאַרטין, בעקומען פון דער א"י־רעגירונג אַ ליצענץ צו עקספּלאָאַטירען די מעטאַל־גרובען, וואָס זאָלען זיך געפינען אין דער גרויסער ירו־שלים'ער הייל, וואָס איז בעקאַנט אונטערן נאָמען „צדקיהו'ס מערה".

אויב מען זאָל טאַקע געפינען אין דער הייל מעטאַל־אוצרות ,ווי מען איז זיך שוין לאַנג משער, — וועט דאָס זיין אַ וויכטיגער פאַקטאָר אין דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון לאַנד.

אונטערנעהמונגען לטובת די נייע עולים

ירושלים. אונטער דער אָנפיהרונג פון דער סאָציאַלער אָפּטיילונג ביים ועד הלאומי ווערט פון איצט אָן די סאָציאַלע ביוראָ לטובת די דייטשע עולים זיך אָפּגעבען מיט די ...־אָנגעקומענע פון אַלע לענדער.

דער ועד הלאומי, וועלכער קאָנצענטרירט איצט אין זיינע הענט די סאָציאַלע אַרבייט לטובת די עולים, האָט בעשלאָסען דורכצופיהרען אין גאַנ־צען לאַנד אַ געלד־זאַמלונג א. נ. „מפעל למען העליה".

יודען בעטרעפען 29 פראָצ. פון דער בעפעלקערונג אין א"י

וואַרשאָ. לויט אַ סטאַטיסטיק פון דער יו־דישער אַגענץ ווערט — ווי יט"א האָט שוין זיינער־צייט מיטגעטיילט — די יודישע בעפעלקערונג פון א"י געשאַצט אויף 375 טויזענד נפשות, דאַקעגען די רעגירונג שאַצט די יודישע בעפעלקערונג צום סוף 1935 יאָהר אויף 335 טויזענד נפשות, ד. ה. אַז דער יודישער ישוב מאַכט ביים היינטיגען טאָג אויס 29 פראָצ. פון דער אַלגעמיינער בעפעלקע־רונג, וועלכע האָט געצעהלט ביים סוף 1935 יאָהר 1,240,000 נפשות (חוץ די 66 טויזענד וואַנדערנ־דיגע בעדואינער).

די בוי־טעטיגקייט אין יפו ווערט שוואַכער

יפו. די בוי טעטיגקייט אין ביי יפו, וועלכע האָט ביז איצט געוויזען אַן'אויפשטייגענדע טענ־דענץ צוליב דעם, וואָס אויך יודען האָבען זיך דאָרט אַנגעהויבען צו בעזעצען, ווערט וואָס ווייטער אַלץ שוואַכער. די אַראַבישע פרעסע זעהט אין דעם אַן'אָנהויב פון א קריזיס אויך אין אַראַבישען ווירט־שאַפטס־סעקטאָר פון א"י.

אַראַבישע סוחרים פרובען אָרגאַניזי־רען אַנטי־יודען באָיקאָט

ירושלים צווישען די אַראַבישע סוחרים אין ירושלים ווערט איצט געפיהרט אַ שטאַרקע פראָפּאַגאַנדע צו פּראָקלאַמירען אַ באָיקאָט אויף

ל. מלאַר

דאָן־דאָמינגאָ

ראָמאַן

58

נאָכדרוק אין אַ טאָג־צייטונג, אפילו טיילווייז — פערבאָטען.

...אַלע וואָלטען גערן זיך דאָ „אָפּגעשטעלט" אויב עס זאָל זיין מיט וועמען חתונה צו האָבען.

...די הייגע פרויען ווילען קודם, אַז דאָס לוקסוס זאָל ריכטען פון דער זון גלייך צו זיי אין די הייזער אַריין. אַ פשוט'ער מאַן איז אומעגליך, ער זאָל קענען פערשאַפען דעם טעהעריגען פערגעניגען צו זיין געליבטער, זיין כלה, אָדער זיין פרוי.

...ער מוז זי באַהאַנגען, ווי אַ טערקישע פרינ־צעסין מיט גאָלד און איידעל־שטיינער. די פיינסטע אויסלענדישע זיידענס מוז זיך פאַליען צו איהר ליב. ער מוז איהר, איהר מאַמען און אפילו איהר גאַנצער משפחה פערשאַפען נענוג פערגעניגען. אין אויב ער האָט נישט גענוג, מוז ער באָרגען, מוז ער פערזעצען זיין שבירות פאַר יאָהרען פאָרויס, צו „קליענטעלשטשיקעס", צו די טערקען און „רוסאָס" וואָס געפען אַלע זאַכען אויף אויסצוצאָהלען און רעכענען דערפאַר צוויי מאָל און דרייפאַכיג טייערער.

...און אפילו נאָך דער חתונה — האָט דער אי־טאַליענער ווייטער גערעדט, שוין אַליין צעהיצט פון דעם גערעכטען צאָרן, וואָס האָט זיך אין איהם דער־צונדען, און וואָס מעהר ער האָט זיך צעצונדען, אַלץ האַסטיגער האָבען די הענט זיך געהויבען און אַראָפּגעלאָזט און די פינגער האָבען זיך געדרייט, ווי ער וואָלט זיך געשפּילט מיט אַ שנירעל, אויף וועלכען עס איז צוגעטשעפּעט אַ טראָלך — נאָך דער חתונה הויבט זיך אָן אַ מעשה מיט היטען זיך. מען מוז די איינענע ווייבער היטען, ווי פון אַ בייז אויג, וואָרום אין דער אמת'ן, וואו האָט מען דאָס געזעהען, אַז אַזוי פיל אויגען זאָלען זיך אויסשפּיז־לען און אַזוי פיל קעפּ זאָלען זיך אומקעהרען בעת מען באַגעגענט אַ פרוי נייט אַליין אין גאַס.

...דער שאַרף פון אַ פרוי איז ווי דער פישוף פון פליגלען, אָדער ווי דער שטילער קלאַר־געמעט־פייף פונם טייוועל. נישט נאָר די לידיג־געהער, וואָס זיצען ביי די קאַפע־טישלעך אויף די מאָזאַיק־געפלאַסטערטע טראָטואַרען אויף דער אַוועניד ריאָ־בראַנקאָ, מיט די הויכע, שטייפע קעלנער און קליינע שניפּסלעך, זאָגען נאָך „פּסוקים" יעדער פערבייגייענדיגער פרוי.

...און אַז אַ פרוי זעהט, ווי די פּנים'ער פון די מענער צעגיסען זיך פון תענוג בעת זי גיט אומגערן צו וועלכען פון זיי אַ בליק, נעהמט זי זיך איבער, ווערט שלעכט צום מאַן און קאַפּריזנע, הויבט ער אָן חושד צו זיין, הויבט די שלאַנג פון אייפערזוכט צו נאַגען אין פּרוסט. דאַכט זיך איהם, אַז אַן'אומ־בעקאַנטער, וועמען ער ווייסט נישט, וועמען ער זעהט נישט, טרעט נישט אָפּ פון איהם און מיט אַ גרויסען לעפעל גיסט ער אַריין אין זיין אינגעווייד צעגליהטען בליי.

...גלאַנצען שוין אויף די אויגען צוזאַמען מיטן שטילעם ביים שיין פון גאַס־לאָמפּ, און אַליין שטייט ער אין צימער, אין שאָטען פון דער פּאַלמע, ערגעץ פערשטעקט לעבען זיין היים. ער האָרכט זיך איין צום ריהר און זיין אויגענער אָטעם הילכט אין די אויערן, ווי טויזענטער הויק־גלאָקען.

...דערפאַר מיין הער — האָט דער יונג געפּרובט פערענדיגען — זענען אַזוי פיל מאָרדען איינם דאָזי־גען לאַנד. אַזוי פיל קוילען ווערען אַריינגעשאָסען אין אייגענע און פרעמדע ברוסטען. אָפט מעגען האָ זיין די טירען פאַרן גאַנצען האָפ און גוטס, נאָר נישט די טיר פון צימער, וואו אַ פרוי געפינט זיך!

אין משך פון דער רייזע, זענען ביידע זעהר שטאַרק בעפריינדעט געוואָרען. דער דאָקטאָר ריאָ־מאָטאָראַזאַ האָט זיך שוין נישט איינמאָל שיער אוים געגעסען, אי מיט זיינע רעוואָלוציאָנערע פּאַטריאָטי־שע אַרגומענטען, אי מיט זיין ברייטקייט פון הייסען די קעלנער, פאַר עקסטרע געצאָהלט, ברענגען די בעסטע שפּייזען און ווייגען פון דער ערשטער קלאַס.

ד"ר אַלפערדאַ האָט אין מוח מסכים געווען צו דעם יונגס טענות, אָבער צופיל פּאַטריאָט איז ער געווען, צו נאָהענט און צופיל ליב געהאַט האָט ער זיין לאַנד, אַז אַ פרעמדער זאָל רעדען אויף זיין „פּאַטריא" און ער זאָל רוהיג בלייבען.

אין דעם דאָזיגען איטאַליענישען בחור האָט ער געזעהען די גאַנצע מיינונג, וואָס מען האָט אין אוים לאַנד צו בראַזיליע. און אין הארצען האָט ער זיך געפרעגט: נו, און פראַנקרייך, איז דען בעסער? איז דאָס גאַנצע צעהוליעטע לעבען נישט קאָפּירט פון פּאַריז? איז עס דען נישט אַן'איבערגעפלאַנצטע מידה פון מערב־אייראָפּע, האָ אַהער איבער דעם זייט עקוואַטאָר? איז העט נישט אַזוי אין בוענאָס־איירעס? אין סאַנטיאַגאָ דע טשילי? ער האָט דאָך דאָרט גע־זעהען אַזוי פיל פערדאָרבענקייט, אַז די פּעסט פון דער סיפילים־מגפה שפּאַנט אַרום אין לאַנד־שיך. איבער די דאָרטיגע רייכע, אויסלענדישע קוואַרטאַר־לען.

ער איז דאָרט געוועזען, צוזאַמען מיט אַ קאָמיסיע פון בראַזיליאַנישע פּראָפעסאָרען. דאָס איז געווען אַן'אָפּשטאַמונגס־בעזוך, צוליב דעם, וואָס אַ גרופּע טשילענער פּראָפעסאָרען האָבען בעזוכט זייער הויפּט־שטאָט. הויפּזעכליך צו שטודירען די סיסט... דער נאַציאָנאַלער ביבליאָטעק אין ריאָ־דע־... ראָ, בעטראַכטען די זעלטענע עקזעמפּלאַרען א... יד'ן, וואָס שמ'ען איבער גאַנץ לאַטיינישע אַ...

זייענדיג אין טשילי, איז די דאָזיגע פ... וועגען פּראָסטיטוציע, פרוי און ווענערישע ... הייטען שטאַרק אַרומגערעדט געוואָרען. ער ... דורך וועמען און צוליב וועלכע סיבות דער ... האָט זיך אַרויסגערופען, — גיכער איז דאָס צוליב דער טבע ביי מענער צו רידען וועג... קאַנטע" זאַכען (נאָר אַזוי ווי דער שמועס ... געגאַנגען ביי פּראָפעסאָרען און נאָך הערצ... ציעלע געסט, האָט מען דעם שמועס צוגעט... צו אַ וויסענשאַפטליכען לאַקאַמאָטיוו, הגם ... גאָר קיין ספק נישט געווען, אַז דער שמועס ... פערשאַפט די אַנטיילנעהמענדיגע אַ סך ה... ער געדענקט, אַז כמעט אַלע האָבען זיך גע... מיט טענות צו בראַזיליע, פונקט ווי דער בחו... און ווען ער וואָלט נישט בלויז אויסגעהער... אויך גערערט, וואָלט ער אָט דעם יונגעל א... געטען: נו, און איהר, איטאַליענער, זייט איה... ווי די גאַנצע לאַטיינישע ראַסע דורכגעפרעט... צעפּאַלען? אַז פּיטען אויסרייד פון סענטימענ... פּלאַמט די לידענשאַפט, ציגהט זיך דער פּלאַ... די אויגען אַרויס, שפּאַרט דאָס אָנגעצונדענ... הורך די תויט אַרויס, און אַז נאָר די תאווה ... סע האַלט אויף די ראַסע פון אונטערגאַנג. ו... האָט האָבען אַ סך קינחשר, וואָס וואָלט ... פון זיי אַלע? אַז ביי קיין איינעם איז נישט ... טראָפּען רויטע פאַרב אין פּנים, אַז קיין העל... בעל שיינט נישט אַראָפּ פון די ליפען, אַז ... כען איז עפּעס קרענקליך, אַ ראַסע, וואָס ... געענדיג אונטער און דערהאַלט איהר קיום דור... סער באַגעהרונג פון מאַן צו פרוי.

(פאָרטזעצונג קומט)

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג, 16 כ"ד ניסן תרצו

אפריל

זון-אויפגאנג 4.56

זון-אונטערגאנג 6.36

די לאדזער שטאט-פערוואלטונג

גרייט זיך שוין צו צום נייעם געזעץ וועגן בעגרעניצען די יודישע שחיטה

די לאדזער שטאט־פערוואלטונג הויבט זיך שוין אן צוצוגרייטען צו דעם געזעץ, וועלכער איז אנגענומען געווארען דורכ'ן סיים און סענאט וועגען בעגרעניצען די יודישע שחיטה. ווי בעקאנט וועט לאדז קענען שעכטען אויף כשר נאר אזוי־פיל ווי־פיל ס'מאכט אויס די צאהל יודישע בעפעלקערונג אין לאדז.

אין דער שטאט־פערוואלטונג ווערט איצט דע־ריבער אויסגעארבייט דער פראיעקט ווי אזוי צו פיהרען די קאנטראל פון דער יודישער שחיטה, דער פראיעקט איז אזעלכער, אז אין שטאטישען שעכט־הויז וועט מען שעכטען נאר דורך בעטויבונג און אין באלוטער שעכט־הויז, וועלכער איז איצט נאכ'ן אויסקויפען דורך דער שטאט, בישט טעטיג וועט פארקומען די שחיטה לויט'ן יודישען דין און מעג־ליך, אז אויך דארט וועט קאנצענטרירט ווערען די עופות־שחיטה.

דער דאזיגער פראיעקט וועט אינגיכען צוגע־שטעלט ווערען דעם פרעזידענט צום בעשטעטיגען.

די דירעקציע פון דער שפירט=פאבריק אפגעזאגט אריינצולאזען עסען פאר די שטרייקענדע ארבייטער

אויף דער פאדערונג פון דער מאכט, האט די דירעקציע די פעראָרדנונג צוריקגעצויגען

(א) דער אקופאציע שטרייק, וואס האט עהער־געכטען אויסגעבראכען אין דער שפירט־פאבריק דויערט ווייטער. די ארבייטער דע־לאזען נישט לאדענען און נישט ארויספיהרען קיין שפירט. כדי צו צווינגען די ארבייטער צו פערלאזען די פאבריק בנינים, דערלאזט נישט די דירעקציע צו פאר די ארבייטער קיין עסען. וועגען דער דאזיגער פער־אָרדנונג, האט א דעלעגאציע פון די קלאסען־פער־איינען היינט אינטערוועני־רט ביי דער מאכט און ביים ארבייטס־אינספעקטאר.

בעקענענדיג זיך מיט דעם ענין, האט זיך די מאכט געווענדעט צו דער דירעקציע מיט א פאדערונג תיכף ומיד צוריקצוציהען די דאזיגע פעראָרדנונג. אזוי ארום איז די פעראָרדנונג נעכטען צוריקגע־צויגען געווארען און די ארבייטער האבען ארייגבע־קומען עסען.

נעכטען איז דער ארבייטס־אינספעקטאר אינזש. קאקאזוסקי ארויסגעפאהרען קיין ווארשע, וואו ער האט אונטערגענומען אן אינטערווענץ א סוף צו מאכען צום שטרייק. ווי מ'רעכענט, וועט זיך דעם ארבייטס־אינספעקטאר איינגעבען אויפצוקלערען די סיטואציע און צו ליקווידירען דעם שטרייק.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" צעגעלניאנא 27, טעל. 112-25. דיר. דוד צעלמייסטער.

היינט און טעגליך 9 אווענט, שבת און זונטאג 4 נאכמיטאג און 9 אווענט.

מאריס שווארץ

אלס

יוד זיס

פון

ליאן פויכטוואנגער

דראמע אין 3 אקטען. 4 בילדער

אינסצ. און רעזשי: מאריס שווארץ

יודיש: י. גאלדשטיין

מוזיק: ג. טולער

דעקאראצ. ב. קודעוויטש

בינע־פערוואלטער: בן ציון פאק.

גאסטשפילן פון מאריס שווארץ אין לאדז ענדיגען זיך דעם 26־טען אפריל.

קייז ארץ=ישראל

צום מזרח־יריד, א בעזוך צו קרובים, גינסטיגע בעדינגונגען, ביליגע פרייזן

הנחה' און קוראציע־פעסער קיין עסטרייך, טשעכאסלאוואקיי און אין אנדערע לענדער:

פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט" אויספליגען קיין רוסלאנד.

באהן־בילעטען און שיפס־קארטען קיין אויסלאנד. אינפארמ. ערטיילט טעגליך

דאס רייזע־ביורא

Union Lloyd

PIOTRKOWSKA 42,

telefon 107-87.

פאבאר פון יאהרגאנג 1915

פון 4-טען מאי ביז'ן 19-טען יוני

(א) איבערמארגען, וועט אויסגעהאנגען ווע־רען די פעראָרדנונג וועגען פאבאר פון 1915 און עלטערע, וואס האבען נאך ביז איצט נישט רעגולירט די פאבאר־פליכטען.

די קאמיסיע וועט אמטירען פון 4־טען מאי ביז'ן 19־טען יוני פון 8 פריה.

די קאמיסיע 1 נעמט ארום די 2, 3, 5, 8, 9, און 11־טע קאמיסאריאטען, און וועט אמטירען אויף פיעראצקיעגא 18.

די קאמיסיע 2 נעמט ארום די 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי־קאמיסאריאטען, און וועט אמטירען אויף פעטריקאווער 157.

די פאבאראווצעס דארפען ביי זיך האבען די נויטיגע דאקומענטען, פאטאגראפיעס און שול־בעשייניגונגען.

דעלעגאציע פון סעזאן=ארבייטער

וועט היינט אינטערווענירען אין מיניסטעריום

(א) אין שייכות מיט די רעדוצירטע לוינען פון די סעזאן־ארבייטער צוליב'ן פערקלענערען די קרעדיטען, פאהרט היינט ארויס א דעלעגאציע פון סעזאן־ארבייטער קיין ווארשא, וועלכע וועט אינ־טערווענירען ביי'ם מיניסטער און ארבייטס־פאנד.

אל. קאשטשושקי בעקומט א נייעם שטיין-ברוק

ראד־פערקעהר ווערט אפגעשלאסען

(א) די קאמוניקאציע־אפטיילונג ביי'ם מא־גיסטראט איז צוגעטרעטען צו ברוקירען די אלעי קאשטשושקי פון אנדזשעיא ביז לעגיאנוב מיט שטיין־קלעצלעך. אין שייכות דערמיט, וועט אין די נאהענסטע טעג אויף דער אלעיע קאשטשושקי גע־שלאסען ווערען דער ראד=פערקעהר.

צי וועט דער שטרייק אין דער קאסאן=אינדוסטריע

היינט ליקווידירט ווערען ?

(א) היינט וועט ביי'ם ארבייטס־אינספעקטאר ווידער פארקומען א קאנפערענץ וועגען ליקווידירען דעם שטרייק אין דער קאטאן=בראנזשע, וועלכער דויערט שוין 6 וואכען.

ווי מ'רעכענט, וועט דער שטרייק היינט ליק־ווידירט ווערען, אויב נישט, וועט דער קאטאן־ארבייטער־פעראיין זיך ווענדען צו די טעקסטיל=ארבייטער=פעראיינען וועגען פערשפרייטען דעם שטרייק אין דער גאנצער אינדוסטריע.

א „איינפאל" פון א באהן-קאנדוקטאר

פאר דעם דאזיגען „איינפאל" איז ער פערמשפט געווארען אויף 1 יאהר תפיסה

(א) אין אקטאבער 1933 האט דער באהן־קאנדוקטאר, יאן בארטקאוויאק האבענדיג דינסט אויף דער שטרעקע לאדז־קאלושקי אויסגעשטעלט זייבס א לייבליכען שוואגער א קוויט אויף 30 זל. פאר א באהן־בילעט לאדז־קאטאוויץ מחמת דער שווא־גער האט נישט בעוויזען אויסצוקויפען א בילעט ביי דער קאסע. דערביי האט בארטקאוויאק גע'עצה'ט דעם שוואגער, ער זאל אין קאטאוויץ נישט אבגע־בען דעם קוויט נאר בעווייזען ביים ארויסגאנג אויס־צומיידען דעם קאנדוקטאר, וואס שטעהט ביי דער טיר און נעמט אב די בילעטען.

אזוי האט בארטקאוויאק געלערנט דעם שוואגער, געשעהען איז אבער אנדערש, דער שוואגער האט געמוזט אין קאטאוויץ אפגעבען דעם קוויט און יוען די באהן־מאכט האט שפעטער נאכקאנטראלירט דעם גזשביעט און דעם ארויסגעגעבענעם קוויט איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אויפ'ן אריגינאל איז טאקע דא די סומע פון 30 זל. אבער אין גזשבי־יעט ד. ה. אויף דער קאפיע איז אנשטאט 30 זל. אויפגעשריבען... 30 גראשען.

נעכטען איז בארטקאוויאק געשטאנען פאר'ן געריכט, ווי ער איז פערמשפט געווארען אויף א יאהר תפיסה.

א שטילע „ספולקע"

###ביידע „שותפים" פערמשפט צו א יאהר תפיסה

(א) אין דעצעמבער פ. י. האבען די איינהאבער פון דער עקספעדיציאן־ביורא „מעטראנס" דערזעהן, ווי עס פעהלען עטליכע באלען שמאטעס. זיי האבען גענומען די זאך חוקר ודורש צו זיין און פעסטגע־שטעלט, אז נישט קיין אנדערער ווי דער מאגאזינער, דער 23־יעהריגער אלחנן אש איז דער „מייסטער" דערפון. אש איז געווארען ארעסטירט און אויף דער אויספארשונג האט ער זיך מודה געווען, אז צו דער גנבה האט איהם צוגערעדט דער 23־יעהריגער יחיאל פארדאנסקי.

נעכטען איז די „ספולקע" געשטאנען פאר'ן קרייז־געריכט, וועלכעס האט ביידען פערמשפט צו א יאהר תפיסה יעדען. אויסערדעם וועט פארדאנסקי נאך מוזען בעצאהלען 600 זל. שטראף.

געפאהרען צו „גאסט" קיין סטערצאוו

און דורכגעפאלען ביים „שטיקעל ארבייט"..!

(א) צוויי לאדזער „פאכאוועס", מאריאן קא־לאס און יוזעף סלאמקיעוויטש, האבען זיך אוועקגע־לאזט אויף „גאסטראלען" אויף דער פראווינץ. דעם ערשטען „וויזיט" האבען זיי געמאכט אין שטעטעל סטערצאוו, כדי אפצוציהען פון זיך די אויפמערקזאמ־קייט, האבען זיי זיך פערנומען מיט „מסחר", זיי האבען אויפ'ן מארק פערקויפט פערשידענע פער־פומען, שמעק־זייף און אנדערע שמעקענדיגע אר־טיקלען, און בעת מעשה האבען זיי א „שמעק־געטון", וואס ס'געפינט זיך אויף די פויערישע פוהרלעך, האבען זיי אבער קיין גרויס מזל בישט, מ'האט זיי געכאפט אויף דער הייסער מיגוט. מ'האט ביי זיי געפינען גאר א וואזשנע ביסעל סחורה, מיט גרויס פאראד זענען זיי אפגעפיהרט געווארען אין זייער היים־שטאט, לאדז, אין דער תפיסה אריין.

אנשטעקענדיגע קראנקהייטען אין לאדז

פון 5 ביז'ן 11־טען אפריל ד. י. זענען אין דער געזונדהייטס־אפטיילונג ביי'ם מאגיסטראט אנ־געמאלדען געווארען פאלגענדע אנשטעקענדיגע קראנקהייטען: בויך־טיפוס—14, שקארלאטין—29, דיפטעריט—19, מאזלען—31, קאקלוש 21, קארק־פאראליזש—2, רויז—4.

געכאפט א געפעהרליכען איינברעכער

(א) בעת אנ'אבלאווע אין באלוט, האט די פאליציי ארעסטירט דעם לאנג געזוכטען גנב ראמאן זאלענטשקי, וועלכער האט זיך א לאנגע צייט אויס־בעהאלטען פון דער פאליציי, דער „פויגעל" זיצט שוין אין תפיסה.

KINO TEATR MIRAŻ

11 LISTOPADA 16

היינט און פאלג. טעג!

פריילעכער מוזיקאלימער ראמאנס א. נ.

ליבעס=מאנעוורעס

אין די הויפט־ראלען:

Mankiewiczówna, Halama, Zimińska, Zabczyński, Sielański, Orwid i Sempoliński.

פריוואטע

ווענעראלאגישע לעטשניצע

161 פיעטריקאווער 161

בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע, הויט און געשלעכטס קראנקהייטען דורך דאקטוירים־ספעציאליסטען.

עפען פון 8 פריה ביז 9 אווענר. זונטאג און חגאות — פון 9 ביז 1 מיטאג.

א פרוי־דאקטאר נעהמט אן פון 3—5 נאכם.

א בעראטונג 3 זל.

פּאַלעסטינא-אויסשטעלונג אין לאָדז

אָרגאַניזירט דורך דער גורדניה=אָרגאַניזאַציע

די ציוניסטישע יוגנט־אָרגאַניזאַציע „גורדניה" האָט זיך פאַרמאָסטן אויף אַ גרויסער קולטורעלער אימפּרעזע. אין איר אייגענעם לאָקאַל האָט זי אָרגאַניזירט אַ גרויסע פּאַלעסטינא־אויסשטעלונג.

דאָס איז אַן־אויסשטעלונג אין אַזאַ פאָרם און אַזאַ פאַרנעם, וואָס איז ביז איצט נאָך נישט דער־גרייכט געוואָרן אויף דעם געביט, און דערביי פּשוט און אָהן שום גרויסע אָדער מאָנומענטאַלע עקספּאָנאַטען.

די אויסשטעלונג פון „גורדניה" באַשטעהט פון גראַפישע צייכענונגען, דיאַגראַמען, פאַרגלייכען, סטאַטיסטיק און ידיעות, וואָס גיט אַן־אַלגעמיינעם, אַל־זייטיגען און קלאָהרען בליק וועגען די יודישע ערובערונגען אין ארץ־ישראל, וועגען דער פּאָליטישער, ווירטשאַפטליכער, קולטורעלער און געזעלשאַפטליכער לאַגע אין לאַנד, וועגען דער באַפעלקערונג, ישובים, קבוצות, קיבוצים און בכלל וועגען אַלץ, וואָס עס קומט פאָר אין ארץ־ישראל ביי דער שווערער יודישער אַרבייט.

די אויסשטעלונג וועט דערפיהרען צום בעקענען זיך פון דער יודישער באַפעלקערונג מיט ארץ־ישראל, וואָס איז ביז איצט געווען אַזוי אויבער־פלעכליך.

די אַלע דערמאָהנטע סטאַטיסטישע טאַבעלען זענען גלייכצייטיג פאַרבונדען מיט פּרעכטיגע פאָטאָמאָנטאַזשען, וואָס גיבען באַלד אַ העררליך בילד פון יעדען אַרבייטס־געביט אין ארץ־ישראל.

אַ בעזונדער אָרט פאַרנעהמט דער קיאָסק מיט ביכער און בראָשורען וועגען ארץ־ישראל און די שעהנע עקספּאָנאַטען, וועלכע ווייזען מיט זיך פאָר די מאָדעלען פון הויז פון דער „הסתדרות העובדים" אין תל־אביב, אַ מאָדעל פון אַ קבוצה און אַ העררליך־אויסגעפיהרטע בעלויכטענע לאַנד־קאַרטע פון ארץ־ישראל.

דער פּלאַן פון דעם אויסשטעלונגס־זאַל איז געמאַכט געוואָרן דורך דעם אַרכיטעקט ראַבינאָוויטש. די גרעסטע צאָהל עקספּאָנאַטען האָט געגעבען די פרוי בורגער, וועלכע איז בכלל די איני־ציאַטאָרין פון דער נוצליכער אימפּרעזע און אויך ד״ר שטערנבערג פון לעמבערג.

די גרעסטע צאָהל עקספּאָנאַטען האָט אויסגע־פיהרט דער זעהר טאַלענטירטער מיטגליד פון „גורדניה" ה׳ לעווין. די אויסשטעלונג איז פאַר־טראַכט געוואָרען אַלס וואַנדערנדע און נאָך לאָדז וועט די אויסשטעלונג פאָרקומען אין וואַרשאָ, לעמבערג, קראָקא, ווילנאָ, א.אַז.וו.

דער אַלגעמיינער איינדרוק פון דער פּאַלעס־טינער אויסשטעלונג ווי אויך פון דעם „גורדניה"־קיאָסק, וועלכער שפּיגעלט אָפּ די אַרבייט פון דער אָרגאַניזאַציע, איז אַ זעהר גוטער און כ׳איז זיכער, אַז די יודישע באַפעלקערונג וועט נישט אַדורכלאָזען די געלעגענהייט צו בעזוכען די דאָזיגע זעהר אינטערעסאַנטע און שעהנע אויסשטעלונג.

צו אונזערע לעזער!

אין די נאָהנטסטע טעג הויבט זיך אָן צו דרוקען

אין „נייעם פאָלקסבלאַט"

אַ גרויסער סענסאַציאָנעלער

ראָמאַן

דער נייער ראָמאַן שטיצט זיך אויף אמת׳ע פּאַסירונגען פון אונזער סביבה און וועט זיין אַ רעוואָלוציע פאַר אונזערע לעזער.

דער „זיץ=רעדאַקטאָר" פון אַנ׳ענדעקיש בלעטעל

פאַרמשפּט אויף 6 חדשים תפיסה

(א) פאַרן קרייז־געריכט איז נעכטען געשטאַנען דער „רעדאַקטאָר" פּיאָטראָווסקי פון ענדעקישען וואָכענבלאַט „גלאָס נאַראָדאָווי", וועלכער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען אין בעליידיגען דעם פּאָלקאָוויק וויענצקאָווסקי און זיין פרוי, מאַריאַ, די לייטערין פון דער שטאָטישער פּסיכאָלאָגישער סטאַציע. אין דעם אַרטיקעל איז איהר און איהר מאַן פאָרגעוואָרפען געוואָרען, אַז זיי נוצען אויס זייער געזעלשאַפטליכע אַרבייט צו מאַטעריעלע צוועקען.

דער פּראָצעס האָט אַרויסגעוויזען, אַז די גאַנצע בע־שולדיגונג איז נאָר אַ בּיזוויליגקייט, אַז דער אָנ־געקלאָגטער איז בכלל נישט קיין רעדאַקטאָר, נאָר בלויז אַ „זיץ־רעדאַקטאָר", און ציהט חיונה פון אַר־בייטסלאָזען פאָנד.

דער „זיץ־רעדאַקטאָר" פּיאָטראָווסקי האָט גע־כאַפּט אַ פּסק 6 חדשים תפיסה און 100 זל. שטראָף.

בעפאַלען און בעראַבט אַ מיידל אין וואַלד

רויבער פאַרמשפּט אויף 2 יאָהר טורמע

(א) דעם 20־טען מערץ ה. י. איז די איינוואוי־נערין האַזאַליאַ מאַירזשאַק פון ביאַלאַ, געהענדיג אין וואַלד בעפאַלען געוואָרען פון אַ פּאַרשוין, וועל־כער האָט איהר דערלאַנגט אַ זעץ איבער׳ן קאָפּ און אַרויסגעריסען דעם האַנד־בייטעל מיט 15 זל. און אַנטלאָפען.

מיט עטליכע טעג שפּעטער האָט די בעפאַלענע דערקענט דעם אָנפאַלער, וועלכער האָט זיך אַרויס־געשטעלט פאַר דעם 25־יעהריגען מיעטשיסלאַוו לאַס־קאָווסקי פון פּאָזנאַנסקאַ 20. דער חברה־מאַן האָט זיך נישט מודה געווען אין זיין טהאַט.

נעכטען איז אין לאָדזער קרייז געריכט פאָרגע־קומען דער פּראָצעס, דאָס געריכט האָט איהם פאַר־משפּט אויף 2 יאָהר תפיסה.

די קאָנסטיטואירונג פון דער פאַרוואַלטונג

פון פאַרבאַנד פון ביינוועל גאַרן פּראָדוצענטען

(ג) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פע־יואַל טונג פון פאַרבאַנד פון די פּראָדוצענטען פון באַנ־וועל־גאַרן איז פאָרגעקומען די קאָנסטיטואירונג

אַלס פּרעזעס איז אויסגעוועהלט געוואָרען ד״ר פעליקס מאַצישעווסקי, וויצע־פּרעזעס — מאָו־ריצי הערץ און יאַן לאַנדאַו.

עס דאַרף בעטאָנט ווערען, אַז דאָס האַנדעלס־מיניסטעריום האָט אַקצעפּטירט דעם פאָרשלאַג פון דער אַלגעמיינער פאַרזאַמלונג פון 11 פעברואַר וועגען דער פאַרטיילונג פון באַנוועל. אין שייכות דערמיט וועט די פאַרטיילונג פאָרקומען צווישען די מיטגלידער פון פאַרבאַנד, לויט דעם שליסעל, וואָס איז אָנגענומען געוואָרען אויף דער פאַר־זאַמלונג.

פּלוצלינגער טויט

(א) אויף קאַראָלעווסקאַ 44, איז פּלוצים גע־שטאָרבען דער 38 יעהר׳גער ריינהאָלד מילער. די סבה פון פּלוציגען טויט, איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 07־149

ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער - שוועכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.

זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

סעקרעטאַר פון דער יוד. קהלה פ. נאַדעל

אַרויסגעפאָהרען קיין ארץ־ישראל

נעכטען איז דער סעקרעטאַר פון דער היגער קהלה ה׳ נאַדעל אַרויסגעפאָהרען אויף אַ 5־וואָכי־גען אורלויב קיין ארץ=ישראל.

אויפ׳ן וואָקזאַל האָבען איהם געזעגענט פּרעזעס י. ל. מינצבערג, אַ דעלעגאַציע פון די העכערע קהלה=בעאַמטע און פיל פאַרערהרער.

אין דער צייט פון זיין אָפּוועזענהייט וועלען איהם פאַרטרעטען די ה״ה בנימין רוס און מאַג. ש. בוניו

צוזאַמענשטויס פון אַנ׳אויטאָ מיט אַ פוהר

די פוהר צעשמעטערט.-דער שאָפער שווער פאַרוואונדעט

(א) אויפ׳ן וועג פון אויאזד קיין לאָדז איז געשעהן אַ קאַטאַסטראָפע פון אַ לאָדזער טאַקסיבּקי מיט אַ פוהר, די פוהר איז צעשמעטערט געוואָרען, אויך דער שאָפער פּאַלושקיעוויטש פון לאָדז איז שווער פאַרוואונדעט געוואָרען.

פאַרזיכטיג מיט „סטראַשאַקעס"

(א) ביים מאַניפּולירען מיט אַ סטראַשאַק איז דער 36 יעהריגער יוזעף גאָלמאַן פון דאָם בראָווסקיעגאָ 7 פאַרוואונדעט געוואָרען אין די פּלייצעס, דער פאַרוואונדעטער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

דאַנק-בריף

פון לאָדזער וואָיעוואָדע

פון לאָדזער וואָיעוואָדע ה׳ האַוקע־נאָוואַק האָבען מיר בעקומען פאָלגענדען בריף מיט דער בקשה צו פאַרעפענטליכען.

אַלע פּערזאָנען, אינסטיטוציעס געזעלשאַפטען און פאַרבאַנדען, וואָס האָבען צוגעשיקט יום־טוב־גליקוואונשען דאַנקט האַרציג

אַל. האַוקע-נאָוואַק
וואָיעוואָדע

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט - דיזשור־ען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּ־טייקען: ס. קאָן, פּלאַץ קאָשטשעלני 8; א. קאַרעמ־זאַ, פּאָמאָרסקאַ 12, ס. וואַגנער, פּעטריקאָווער 67; י. זאַיאָנטשקעוויטש, זשעראָמסקיעגאָ 37; ז. גאַר־טשיצקי, פּושעיאָוד 59; מ. עפּשטיין, פּעטריקאָווער 225); ז. שימאַנסקי, פּשענדזעלניאַנאַ 75.

שיספעריי מיט אַ שמוגלער=באַנדע

איין שמוגלער שווער פאַרוואונדעט

(א) נעבען דער גרעניץ אין דאָרף סלאָוויקאָוו האָט די גרעניץ׳וואַך בעמערקט אַ גרופּע שמוגלערס מיט פּעקלעך אין די הענד, אויף דער פאָדערונג פון דער וואַך זיך אָפּצושטעלען האָבען זיי גע־עפענט אַ שיספעריי, די וואַך האָט צוריקגעשאָסען פון די שאָסען איז איינער געפאַלען אַ פאַרוואונדעטער ווי ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט איז דער פאַרוואונ־דעטער דער בעקאַנטער שמוגלער יאַן דזשערזשאַק פון סלאָוויקאָוו, ער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל אין וויעלון, די אַנטלאָפענע ווערען געזוכט.

צוליב אַ סכסוך מיט דער פאַמיליע

שיסט ער זיך צוויי קוילען אין קאָפּ אריין

(א) צוליב אַ סכסוך מיט דער פאַמיליע האָט דער שוסטער יאַן גאַלעק (יאַסנאַ 6) זיך אַריינגע־שאָסען צוויי קוילען אין קאָפּ אַריין, אין אַ גוֹסס׳ן צושטאַנד איז ער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

Dr. med. H. LUBICZ

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען

צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעלעפאָן 32־141

עמפּפאַנגס־שעה׳ן 8־10, 12־2 און 5־8 אָוונט

קלאַנג=קינאָ=טעאַטער

ZACHETA

זגערזשער 26.

היינט און פאָלגענדע טעג!

די גרויסע קאָמעדיע א. נ.

Jaśnie Pan SZOFER

אין די הויפּט-ראָלען:

Eug. Bodo
Ina Benita
Ant. Fertner

אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבען.

אָנהויב 4 נאָכם. שבת און זונטאָג 12 ביטאָג.

קליינער פעליעטאָן

עס שמעקט...

— פאַניע שמילשמעלקי, וואָס איז? וואָס ציהט איהר אַזוי מיט דער נאָז?

טוט שמילשמעלקי נאָך דריי מאָל אַ ציה די לופט, און זאָגט אַזוי־צו־זאָגען:

— וואָס איך שמעק, פרעגט איהר? ס׳הייסט, וואָס איך שמעק? עס שמעקט — שמעק איך....

איך פיהל — זאָגט ער — אַז אין דער לופט שמעקט איצט מעהר מיט מלחמה, ווי מיט וויאָסנע.... נו, אדרבא, טוט אַ גוטען ציה, וועט איהר דער־שנאַפּען!... עס פערגייט אַזש אין די נאָז!...

ווייזט אויס, אַז דעם ענגלענדער הויבט נישט אָן צו שמעקען די גאַנצע אַפריקאַנישע מעשה, און ס׳קאָן שוין באַלד האַלטען דערביי, אַז ער וועט אָנ־הויבען צו ניסען מיט האַרמאַטען —

צום לעבען, צו געזונד, צו לאַנגע יאָהר! און אַ רוח אין זייערע סאָלדאַטסקע הערצער אַריין!

וואָרום — זאָגט שמילשמעלקי — אַזוי איז שוין די טבע פון דער נאַטור, אַז עס הויבט אָן צו שמע־קען מיט מלחמה, מאָ מעג עס זיין ווי־ווייט אָפּ־געלייגט אין ערגיץ אין אַ העק, צי זוער ווייסט, און וואָס פאַר אַ גוּבערניע און פּאָוויאַט — שליקערצט זיך עס אָפּ גלייך אַטאָרדאָ, און עס הויבט אָן אַזוי צו שטיקען, אַז עס איז דעם אָטעם נישט אָפּצוכאַ־פּען....

מען פאַרשפּאָרט די גאַנצע מעשה מיט די פאַר־שטינקענע פּאָליטיק און מיט די סרחא׳דיגע גאַזען! יאָ!

און טאַקע אָט וועגען אַטאָרדי־אָ גיפטיגע גאַזען, וואָס מ׳גייט איצט דער׳עיקרשט סטראַשען די וועלט — וועגען די דאָזיגע גאַזען וויל איך זאָגען, אַז מיר דאָ, אין לאָדז, זענען מיר אַנ׳אויסנאַהם אין דער וועלט, און מיר האָבען נישט פאַר זיי. וואָס מורא צו האָבען....

אונז זענען מיר פּטור פון דער דאָזיגער שרעק, ווייל אונז פאַרמאָגען מיר אַזאַלכענע קאָנטראַ־גאַזען, וואָס זענען איינס און איינציג אין דער וועלט!

ס׳איז אַ וועלט אויסצופאָהרען, און אַזוינס וועט מען נישט געפינען!

ביי אונז, אַז — די שעה די רגע זאָל נישט פּ־מען, — אַז עס וועט זיך ביי אונז חלילה מאַכען דער קליפּ־קלאַפּ מיט די האַרמאַטען מיט די אַעראָפּלאַנען, מיט די גאַז־באָמבעס, האָבען מיר זיך נישט וואָס איבערצונעהמען און צו ענטלויפען זיך אויסבעהאַל־טען אין קעלערען אין ערגעץ, נאָר מיר מעגען זיך דרייסט פאַרלאָזען אויף אונזערע קאָנטראַ־גאַזען!

עטץ זענט עפּיס מבין אויף אונזערע קאָנטראַ־גאַזען, וואָס ווערען אַרויסגעלאָזט. אין די לאָדזער גאַסן יעדן פאַרטאָגס, אַז עס פאַרשמעקט אַ וועלט!?!

ניין, אויף דעם, רבותי, מוז מען זיין מבין!.. דערצו מוז מען האָבען די ריכטיגע נאָז — מ׳זאָל עס בעגרייפען און פאַרשטיין?

נו, און איהר פרעגט מיר נאָך, וואָס איך שמעק דאָ, פּראָמיסיאָן!

ס׳שאַדט נישט, זייט רוהיג: אַז דער שונא וועט אויבען ־דערשמעקען, מיט וואָס לאָדז שמעקט — וועט ער אַליין גלייך ענטלויפען!

שמילשמעלקי

קיין ווין

אָבפאָהר דעם 30/4 ד. י.: 75 זל.

קיין ווין און בודאַפּעשט

פון 8-טען ביז׳ן 13-טען מאַי 112 זל.

הנחה=רייזעס

קיין פּאַלעסטינא

590 זל.

אינפאָרמאַציעס:

Wagons Lits Cook

פּיעטריקאָווער 68.

פאַרפאַלען ביי דער אַרבייט

(א) אין דער פאַבריק, 11־טער ליסטאָפּאַד 92, האָט זיך אָפּגעבריהט מיט פאַרע דער אַרבייטער אַבדזשע קראַיעווסקי.

אין דער פאַבריק פון דער פירמע איימער (פּאָ־לודביאַוואַ 47), איז דער אַרבייטער גאָטליב אַריינגע־כאַפּט געוואָרען אין דער מאַשין, און בעקומען שווערע וואונדען.

אין ביידע פאַלען האָט די פּאָגאָטאָוויע געגע־בען די ערשטע הילף. דער לעצטער גאָטליב איז אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל.

אַ „שעף", וואָס „בעשעפטיגט" 15 יעהריגע מעדלעך
פערמשפּט אויף 3 יאָהר תפיסה

(אַ) אויף זאַמקאָווא 8 אין פּאַביאַניץ, האָט וואָל. מאַרטשיניאַק געהאַט אַ „הייזעל", וואו ער האָט „בעשעפטיגט" 15 יעהריגע מעדלעך און זיי אויף אַ ברוטאַלען אופן אויסגענוצט און געפייניגט. דעם ...טען דעצעמבער 1935, האָט פּאָליציי דאָס „געשעפט" ליקווידירט.

נעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס. דאָס גע־ריכט האָט דעם „שעף" פערמשפּט אויף 3 יאָהר תפיסה.

מיט העק און מעסער'ס
נאָך יום־טוב אוואַנטורעלעך

(אַ) אויף משענסטאָכאָווסקאַ גאַס, איז יאַן סקופּיעץ בעפאַלען וואָל. וועגצלען מיט אַ מעסער און איהם וואַזשנע צעשטעכקעוועט, ער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

אויף בעדנאַרסקאַ גאַס, איז בעפאַלען געוואָ־רען טאַדעאוש יאַזושאַק. איהם האָט מען געמאַכט לעכער אין קאָפּ און אָפּגעשיילט די הענד.

אויף ראַקאַטשיגער גאַס האָט אויגעניוש העק גכאַפּט אַ האַק און דערלאַנגט סטאַניסלאַוו נאָוויצ־שעווסקין איבער'ן קאָפּ און איהם „בעטויבט".

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווואַ 28. טעל. 120-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג
סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ - אַנאַליזען
נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוועגד.
זונטאָג און תגאות פון 9—1

אויסערגעוועהנליכער ערפאָלג פון דער נעכטיגער פּרעמיערע „יוד זיס"
אויסגעפיהרט דורך מאָריס שוואַרץ

די נעכטיגע פּרעמיערע פון ליאָן פייכטוואַנגערס „יוד זיס" אויסגעפיהרט דורך מאָריס שוואַרץ אין „ראַזמאַיטאָשטשי" איז אַראָפּ מיט אַזאַ אויסערגע־וועהנליכען ערפאָלג, וואָס האָט בעוויזען, אַז מאָרי"ס שוואַרצ'ס קונסט־טעאַטער איז נישט בלויז אַ נאָ־מען, נאָר אַ קונסט־טעאַטער אין פולען אינהאַלט.

סיי די רעזשי, סיי די אויסשטאַטונג, סיי דער צוזאַמענשפּיל פון די אַקטיאָרען און סיי דאָס שפּי־לען פון מאָריס שוואַרץ גופא, שטעהט אויף אַזאַ הויי־כער מדרגה פון טעאַטער־קונסט, וואָס איז זעלטען מעגליך צו זעהן.

די בעגייסטערונג פון עולם איז אַרויסגערופען געוואָרען דורך רייכע קינסטלערישע טעאַטער־מיט־לען, וואָס וועקען די העכסטע געפיהלען פון התלה־בות.

„יוד זיס" איז אַ גרויסע פאָרשטעלונג און שטעלט אוועק דאָס יודישע טעאַטער אין איין רייה מיט די גרעסטע וועלט־טעאַטערס.

צו דער נעכטיגער פייערליכער פּרעמיערע זענען אויך ספּעציעל געקומען פאַרשטעהער פון דער וואַר־שאַווער יודישער פּרעסע ווי נח פּרילוצקי, ב. שעפּ־נער, י. מ. ניימאַן, אהרן צייטלין, אלחנן צייטלין, אַ. קיטאַי און אַ. גראַפּמאַן.

אידעלער טהאַט פון לאָדזשער יודען
געזאַמעלט געלד פאַר נויטבעדערפטיגע דורך דער איניציאַטיוו פון די אַנוועזענדע אין פּענסיאָנאַט „עדען" אין סאַלאָמנע

די לעצטע צייט איז געוואָרען אַ מנהג אַרויס־צופאָהרען אויף פסח קיין סאַלאָמנע.

דעם גרעסטען ערפאָלג האָט דער פּענסיאָנאַט „עדען" אין סאַלאָמנע, וואו ס'פאָהרען אויף פסח די אָנגעזעהענסטע יודישע פּערזענליכקייטען.

אויך הייאָהר זענען אין דעם פּענסיאָנאַט „עדען", וועמענס אינהאַבער ס'איז ה' שאַר, געווען די פּראָמינענטסטע פּערזענליכקייטען, וואו זיי האָ־בען פרעהליך פערבראַכט.

ווי ס'ווייזט זיך אָבער אַרויס, האָבען זיך די לאָדזשער יודען נישט בעגנוגענט מיטן בלויזען „שלחן ערוך". ד. ה. מיט עסען און טרינקען, נאָר האָבען אויך אין זינען געהאַט די פּעראַרימטע נויטבעדערפ־טיגע און געליטענע פון די לעצטע געשעהענישען.

אַזוי למשל, טיילט מען אונז מיט, איז דורך דער איניציאַטיוו פון די אַנוועזענדע ה"ה און פּענסיאָ־נאַט „עדען" אינהאַבער ה' שאַר געזאַמעלט געוואָרען פערשידענע סומען פאַר די וואויל־טעטיגע צוועקען. צווישען אַנדערע פאַר „אָזדראָוויסקאַ" 287.50 זל. און פאַר די געליטענע פון פּשיטיק 62.50 זל.

ס'וואָלט געווען אַ יושר, אַז אויך אַנדערע זאָלען זיך אַראָפּנעהמען אַ ביישפּיל פון דעם אידעלען טאַט פון די דאָזיגע וואויל־טעטער.

86644

פון דער לאָדזשער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — —	95.50
3 פּראָצ. בוד. — — —	26.00
4- „ דאָלאַרובקע — — —	51.50
7- „ סטאַביליזאַציע (אמ.) — —	62.25
5- „ וואַרשאַווער פּ. ב. 1934 —	52.25
5- „ לאָדזשער —	47.00
ענגלישער מונט —	26.30
דאָלאַר אָפיצ. — 5.31.00 נישט־אָפיציעל —	5.29
גאָלד־דאָלאַר — — —	9.08
גאָלד־רובל — — — —	4,84
דייטשער מאַרק — — —	1.40
פראַנק שווייצאַרישע — —	1.73,15

ראַדיאָ־פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 16־טען אַפּריל

6.34 גימנאַסטיק, 6.50 פּליטען, 7.20 ידיעות, 7.40 אינפאָרמאַציעס, 8 אוידיציע פאַר שולען, 11.57 צייט־סיגנאַל, 12.03 ידיעות, 12.15 מוזיק. פריהמאָרגען פאַר שולער פון פאָלקס־שולען, 1 פראַגמענטען פון דער אָפּ. „יאַש און מאַלגאַשאַ" (פּליטען), 1.10 הויז־ווירטשאַפט, 1.15 „קאָנצערט זשיטשען", 3.12 לאָדזשער בערזע, 3.15 עקספּאָרט, 3.20 וואַרשאַווער בערזע, 3.30 קאָנצערט פון מאַנדאָליניסטען־קלוב, 4 „ביטערע מאַנדלען" — שמועס פאַר קינדער, 4.15 קאָנצערט, 4.50 „גאַנץ פּוילען זינגט", 5.05 רעפּעראַט, 5.20 געזאַנג, 5.30 אַקטועלער שמועס, 6 פּאַרטעפּיאַן - קאָנצערט, 6.30 פעליעטאָן, 6.45 אָפּערן־לידער, 7.35 ספּאָרט, 7.45 אַקטועלער שמועס, 8 „ווען מיר וואָלטען געווען סטודענטען..." מוזיק, אוידיציע, 8.45 אָווענט־ידיעות, 9 הערשפּיל, 9.35 „אונזערע לידער" 10 פידעל־קאָנצערט פון איגנאַצי זוויטענבערג, 10.30 ליובטע מוזיק, 11 אָווענט־ידיעות און קאָמוניקאַטען.

ציהונג פון דער מלוכה־לאָטעריע
3־טע קלאַס - ערשטער טאָג

Po 10.000 zł. — 17031, 123060.
Po 5.000 zł. — 36356, 183232.
Po 2000 zł. — 15064, 120008, 121772, 143882, 180676.
Po 1.000 zł. — 3686, 30598, 97207, 115018, 120286, 153795.
Po 500 zł. — 8125, 57630, 57759, 74264, 81225, 95912, 109366, 110945, 112779, 163489, 183382, 190955.
Po 400 zł. — 6139, 11266, 15217, 28245, 48769, 62974, 71412, 94855, 112502, 115767, 122989, 130765, 156395, 170373, 171974.
Po 300 zł. — 5451, 12908, 15317, 20954, 23209, 31548, 54289, 55877, 84199, 88808, 94648, 120383, 156310, 158202, 171453, 173274, 192864.
Po 250 zł. — 13539, 18600, 20558, 21005, 26116, 26888, 32454, 50980, 51398, 51198, 57723, 79286, 83761, 88194, 93005, 93187, 101442, 101948, 114379, 117178, 117719, 117733, 117986, 118347, 119890, 122161, 129937, 132398, 135192, 137098, 150239, 155511, 155609, 163750, 164755, 173103, 174388, 178067, 182317, 189703, 193596.

Wygrane po zł. 50, z literaą s po zł. 200.

17s 85 486s 699 738 816 97s 1047 98 226s 457s 830s 2028s 30 198s 239s 501 18s 80 3038s 112s 84s 92s 95 645s 63 782s 806s 4175s 369s 620 755 807 17 78s 926 5017s 44 266 67 73 358 402s 85s 599s 656s 64s 845s 954s 6004s 30 270 377 93s 498 700 893s 7140s 73s 226s 360 560s 716s 865 90 919s 27 8426s 62 73 521s 809 85s 9049 202s 82 630s 92 922s.

10300 18 36 487s 543s 731s 914 11142s 52s 495 503s 12362 643s 78 13084s 123s 69s 235s 326s 445s 75s 688s 729s 995s 14210s 406 10 616s 33 56 792s 929 60s 15005s 16s 69 217 317 443 509s 760s 945 88 16058s 208 331 441s 952 17124 89 257 384s 505s 18s 636s 768 18095 136s 71s 76 78s 339s 87 660s 813 19005 46s 161 254 718 59s.

20000 606s 98 727 48s 68 94 21495s 521 727s 28 41 922 22062s 412 521 601s 59 881 23018s 205s 84 367 492 728s 24260 487 688s 875 953 25019s 306s 63 464 966s 80 87s 26025 382s 504s 7s 59 819 70s 27034s 366 440 539s 35 711 56s 936s 28141s 48 465s 626s 30 852s 29209s 98s 348 698s 757 893s.

30143s 600 32s 714s 908s 31382s 95 404s 32 72 524 916 32006s 7 448 33172 83 525s 726s 836s 925s 73s 34035 329s 59s 527 75 643s 35096 131 530 687s 882 36305 557 88 688s 794 37229 38061s 270 442 608 728 94s 967s 39076s 123 63 371 691s 773s 814s

40095 130 97 332s 704s 932s 41084s 117s 74 959s 42161s 315 454s 82 819 953 6 79 43303 43s 428 34s 69s 537s 615 27 45 44218s 90s 668s 789s 832 56 45414 43 91 795 840s 930s 46335s 701 35s 60 940s 47036s 66 405s 670 707s 800s 29 48286s 567 614s 25 845s 89 49041s 58 276 97 518s 672s 751s.

50003s 21 137 374 533 45 829 51032 41s 60s 210 314s 28 549s 747 79s 52152s 245s 425s 552 640 734s 50s 53245s 84 382s 54164s 230 346 47 584 720s 40s 874s 55871 56163s 417s 524 656 70s 779 57251s 73s 566 743 58076 180 345s 446s 574 756s 78 842 935 59345 445s 50 517s 26s 27s 869.

60025 156 615s 736 894 61045s 268 85 452s 607 86 91 800s 983 62471 510s 12 29 621s 798 834s 960s 63167s 766 64258s 557 724 839s 88 97s 916s 87 65067s 321 430s 68 909 66082s 318s 21 508 45s 646 793 67859 87 936s 68322 621 907 8s 98s 69034 576s 96s 989.

70078 145 859s 914 74 71004s 22 92 558 675s 805 968 72080 727 947s 73108 40s 87 221s 369 576 628s 740 894s 943 74108s 354s 87 403s 620s 740s 51 911s 51 75034s 204s 58 303s 82 475 81s 509s 94 622s 865s 75s 76062s 147s 333s 50s 97s 424 79 559 705s 57s 889 904s 22 77222 50 60 312s 596 602s 792s 78008s 545 964s 79250 593s 853s

80996 81151 65s 75s 96s 82565 669 717s 870 83048 137s 562 645 709s 826s 922 84366s 467 504s 67s 725 50s 870s 85090s 298 323 434s 559 780 831s 56s 87 86054 165s 96 209s 642s 999s 87082 230 586 657s 832s 980s 88460s 561s 600s 716 964 89018s 42s 149 89 99s 208 98s 644s 737 54 64s 804s.

90108 89s 209 426 539 752 847 91131s 218s 348 419 509 725 38s 72 92023s 200s 398s 670 93077 79s 190s 396 483 669s 733s 94038 80s 145s 202 615s 759 92s 827s 95051 78 747s 892s 908 72 96122s 40 344s 407 643 775s 97541 882 918s 98151 236 367 421 594s 677s 711 23 25s 975 81s 99054 188 405 557 738s 907s.

100037 170s 335 18s 69 73s 90 91 94s 101017s 64 88s 121 288s 366s 403 60 899s 934 69 102057 238 43 688 756 103041 63 114s 511s 99 610 777s 840 990s 104117 79 283 517s 636 725 56s 849s 976s 105120 255s 338 511s 51 87 94s 785 974s 106002 141s 247 517s 665 874s 107008 159 374 745 57s 896 108154 213 314 42s 428s 570 823 34 80 83 917 109120s 31 413s 94s 609 711s 82 874s

110081 283 403s 17 521 41s 693s 772s 944s 111367 443s 505 770 997s 112028s 237 560s 642 779 83 877 999 113051 476 553 65s 765s 114158 232s 39s 65s 315s 540 721s 23s 838 115083 99 297s 350s 116175s 328s 32s 431 516s 18 645s 74 871s 97 117142s 50 59s 394s 462 733 41s 875s 957 118146 531s 91s 895s 119094 303 12 419s 882s

120022s 287s 507 19 665 806 121027s 494s 659 775s 826s 954s 60 122048 234 351 489s 881s 123088s 432 657 909s 28 124174 311 577s 638s 125220s 384 455 57 841s 99 126373 623s 76s 127646s 836s 128186s 337 88s 96 641 931 32 129000s 145s 373s 460s 521s 661s 867s 983

130130s 219s 563s 131250s 492 595s 695 719s 909 66 85s 132327s 417s 55s 568 622s 68s 777 133180s 502s 620 46 716s 822 134104s 246 66 367 530 817 69 135334 550s 99s 605 737 867s 930s 136335 578s 89s 93 809s 973 137387s 715s 91s 138036 42 124s 32s 486 527 662s 705s 917s 139003s 155s 75s 400 895 971s 89s

140095s 262s 578 807 141139 267 94 97 313s 466s 638s 821s 142138s 224 425s 706s 912s 143133 342 663 742 812s 14 144187 212s 581s 604 8s 12s 725 978s 145213s 305 480s 695s 959s 146343 479 85s 541 634s 147011s 126 210 513s 726 911s 70 148467 837 40 927 149158s 366 498s 642 49 53 830 983s

150055 131s 429 822s 151049 157 70 75 226s 640 967s 152011 33s 280s 529s 622 64 854 953 57s 153193s 97 399s 499s 625 53s 825 937s 154208 51 318 429 91 531s 59 755 902s 99 155036 118s 223 26s 323 28s 511 156147s 214s 17 486s 519 45s 157436s 784 847s 87 158117 23 301s 478s 679 845 159173 351s 448 529s 57s 954s

160034s 66s 127s 70s 75 365 426 545 676s 707 20 827 931 161380s 420 895s 162004s 175s 314s 411s 21s 993 163321 499s 595s 742s 919 99s 164095 99s 114 214s 334s 845s 965s 88s 165120s 44 200 316 435s 76 675 166100s 133s 730 75 904 70 85 167061s 135s 76s 423s 33 606 45 700 811s 961s 87 168001s 167 99 205s 437 169010s 38s 59s 104 201 334 81 584s 819 65s

170032 102 503s 21s 647 838 171065 76 235s 323 55s 95 756 90 172078s 88 130s 75 307 410s 549s 59 610s 733s 46 72 173194 267 94s 478s 629 732 926s 174110s 35 255 432s 529 901s 36s 175296s 605s 43s 793 821s 176252s 419 21 41 503s 95 177151s 98s 375 440 96 689s 703s 178153 613 844s 78s 179085s 905s

180272 389s 441s 994 181061 90s 128 38s 783 869s 182616s 704 836s 948 98s 183029 143 84s 211s 556s 71s 605 844s 184035s 59 81 204 82 93s 326 527 675 82 861 938 185019s 71s 91 247s 394 487s 529 186066s 236 381s 487 187141s 51 451s 93s 188273s 352s 424s 637 189067 403s 620 778s 93

190466s 862 955 191083s 5s 164s 388 402 553s 684 758 875 935s 192024 261 340 671 835s 193583s 894 194060 501 19s 614 814 87 955

CIĄGNIENIE DRUGIE.

25.000 zł. — 76228.
10.000 zł. — 191998.
5.000 z. — 52786 72600 98193.
2.000 zł. — 22811 102398 111998 167959.
1.000 zł. — 29023 31392 4793. 53253 90664 126665 166497 177967.
500 zł. — 16553 19663 111587 134364 138876 164380 187085 187366 183063 162965 89415 93538.
400 zł. — 11224 80465 81454 88134 91261 97870 101571 110411 120466 127380 130083 151455 174064 189476.
300 zł. — 3143 24502 40252 41169 65139 70738 81764 82018 87008 89057 95291 110335 115955 124472 137636 146116 158137 161945 164000 167035 168829 194455.
250 zł. — 1006 7923 8253 9161 14197 18495 20967 28740 31290 36550 41205 42434 46102 50371 51474 54786 56259 67393 68834 71627 82907 88554 99020 99172 100559 103877 105283 105589 108320 114299 115266 116385 124973 125374 125931 126357 130654 130954 137701 138781 139536 142350 146797 147617 158913 162442 165845 166384 176411 183460 188587.

Po 50 zł., z literą s po 200.

408 539 997 1475 501s 59s 889s 2106s 44s 336s 538 858s 3191 359s 813s 62 4083 111s 356 62 454s 88 721s 5565s 618s 800s 85s 963 6167s 489s 562s 624 880 94 7170s 353 451 711 8020 147 833 9330 447 617 54 891 904s 20 75s.

10022 309s 11561 850s 994s 12130s 270 657s 13024 142s 14339s 661s 781s 818s 16342s 98 715s 60s 99s 18667s 713 863s 19011s 98 878s.

20083 261s 587 649 753s 836 21033s 584s 600s 62s 750 22083s 23076s 409s 35s 24828 25101 278s 976 94 26051s 785s 27196s 275s 563s 72s 720s 73 28008 462s 29122s 333s 51.

30066 451 68s 31424s 618 793 806 32010 404 47s 33058s 34198 522 41 732 35024s 705 36121 278s 492s 37519s 716 817s 79 38011s 263 549 39137s 957s.

40279 617s 22 923 41205 19 305s 426s 38 536 42034s 74 368s 43097 207 457 557s 68s 622s 44133s 244s 374s 400 48s 581 715s 953s 45296s 409s 599s 964s 46078s 228 661s 720s 47319s 810 48247s 308 83 573 815 56 49023 36s 476 770s 992.

50082s 166s 375s 454 51561s 52021 64 53398s 444 731 882 54358 654s 728s 53s 927s 55673 57139 62s 268s 869s 59124 339 996s.

60052 346s 601s 868 953s 68 61523s 74s 610s 21s 62591 676s 700s 964 63738 836s 64177 623 65487s 501s 66115 67557s 690s 68169s 329 495 935.

70120 360 739 71421 76 531s 688s 790s 826 72124s 341 73058s 253 467s 74750 76034 740s 829s 77263s 506 999s 78176 78s 484 79930s 79 92.

80969s 81924 82005s 477s 720s 93s 817s 943s 83185s 755 863 84438s 92 735s 85185 628s 50 705s 52s 854 77 86092s 309 26s 470s 87325s 75 859 88806 71 89 94 89110s 232s 361s 520 79 689s.

90002 127 227 831s 91165s 92363 639 759s 841 969s 93862 94176s 595 957s 95038 400s 563 96188 97083s 409 41s 98328 75 818s 91s 936s 99286s 463s 633s.

100681 869s 101010s 412 551 802 102017 291s 861s 103104 264s 794 104222s 426s 606s 778 936 106138 640s 108042 177 231s 506s 95 785 964 109070 279 714s.

110071s 111029s 68s 104 345s 576s 112314 712 890s 113069s 190 283 623 808 114178 421s 750s 945s 67s 115399 568s 612 116107s 227s 329 617 701s 80s 83 926 117332 499 677 710s 968s 118011s 72s 418s 955 119171s 285s.

120345 121062s 262s 853s 122498 123203s 459s 588s 615s 124087s 631s 125305s 66s 526 854 126177 87s 847 127061 173s 85s 400s 718 48 128002s 866 971s 129045 52 190s 304 938.

130038s 120s 50s 299 357s 407s 700 921s 131408s 30 809s 25s 132428s 49s 76s 613 64 995 133161s 622s 845 134535s 915 135072s 485s 136246s 697s 900 137137s 57 75 640 911 138683 807 978 139239 567s 953 54s

140607s 991 141230 346s 543s 674 816 142078 104 519 143562 951s 144095s 555 992s 145179s 264 403 99 705s 826 54 146807s 82s 147040 76 168 148557s 149572s 150057 276 77 312 55 152199 275 398s 639 87 153439s 632 70s 813s 21 87s 916s 154146s 62s 81 333s 155294 714s 871s 156355 58s 157105 16s 158020s 34s 429 714s 998 159189s.

160096 310s 590s 783s 810 161208s 57 328 34 451s 654s 162117 779 163673s 849s 932 41 164177 166385 466s 622 168034 169388s.

170338s 600 21s 171092 493s 870 172608s 984s 173200 92 384s 482s 528 805 174518s 617s 175207s 479 807s 44 176051s 135 81s 399 177455s 94 593s 829s 178095 561 777 179066 93 317 580

180437 181124s 377s 620 904 80s 182159 210 372 408s 14s 62s 183125 689s 782s 184499s 533s 791s 185447 186454 668s 802s 911s 187050 802 930 188202s 310s 810 189278s

190394s 434s 905s 31 191133 528s 192040 126 220s 339 62s 992s 94s 193212 396 600 705 58 194364 401 505

CIĄGNIENIE TRZECIE.
Po zł. 50, z literą s zł. 200.

662 1499 547s 644 2883 3108 238s 348s 488 4331 658s 5002 27s 35s 550s 82 736 839s 6021 170s 970 7309 600s 8264s 790 842 9192 286 490s 875.

10139 326 404 11149 411s 511s 98 12147 361 462s 13010s 345s 66s 414 662s 14198 15335 450s 526 80s 601 16002s 139s 354 17018 605 19977s.

20015s 67 392s 465 739s 809 21003 246s 569s 667s 22418 601s 992 23237 376 25281 425 62s 638 27095s 180 351s 979s 29618 728s.

30151s 581 87s 31213s 561s 604s 64 948 32212s 573s 33968s 34450 36032 258s 37040 399 483s 598s 38521 39990.

40214s 341 765 41206s 561 42018 35s 103s 439s 50 43109s 231s 517s 38s 44439s 45398s 444s 527s 32 653s 727s 85 980 46326 602s 894s 47412s 701s 48518 979 49065 124.

50627 815s 985s 51919s 52142s 67 987s 54950 55263 56880 57051s 117s 332s 855 58528 704 59011 185s 581s 885 998s.

60366s 702 39s 61184 536s 802s 958s 78 63103 25s 629 64418s 850 65015s 229s 704s 816 924 66332s 813 31 67039s 475 661s 892 984s 68054s 889s 69611s 55

70081 86s 469s 903 71096 72719 74217s 99s 329 454 75439 775s 76127 377s 77044s 708s 932s 79756 824s.

80841 81338 542s 621 718 82151s 593 905 83180s 330 84057 134s 844 85335s 499s 86832s 87079 107 88126 330 639 74 762s 89002s 756s.

90327s 91106 29 955s 92076s 717 93046 101s 77s 255s 487s 695 94938 95067s 75 791 96191 210 655 794s 97289s 400s 98198 450 585 803 924s 99133 296.

100180 211s 825 101230 447s 718 102125s 996s 103140 667 826s 976 81 104465s 554s 93 775s 105107 106267s 784s 107541s 52s 754s 63s 88s 862s 108866s 109218s 608

110302 60 510s 111344s 522s 676 112537s 618s 75 746s 994s 113107s 21s 968s 114401s 919s 115046 146s 334 116462s 640s 67s 94s 796s 117271s 746s 118090s 504s 946 119659

120086s 837s 121052s 117 80s 753s 849 967s 122311 87 483 847s 123007 13 29s 303 896s 904 124270 855s 125099 126250s 391 756s 960 127738s 128254s 658 129032 334s 892s 95s

130027s 98 131235s 55 471s 833s 133397 626 134050s 61s 123 473 578 900s 135404 559 136663s 137159s 289s 138184s 299 333 139106s 432 670s

140165 647 141331s 142167 822 143404s 692s 701 144040s 87 495 515s 822 43 99s 971 145086s 298 356s 427 148023s 266 630s 149159 96 231 417s 673s 840s

150331 151019s 152065 203 776s 153154s 537 58 875s 959s 154255 932 155584s 751s 939 156059 157021s 411s 728 68s 158748s 923s 159155s 263 336s

161095 190 222 514s 162213 472s 163430s 963 164252s 398 771 975 165077 313s 856 167583s 90s 737 168588s 943 968 169171 277s 464s 72s 520s 888s.

170022 220s 494s 171016 172014s 158s 545 173178s 257s 174329 499s 557 66 175080 177 459 775s 85s 97 176066 143s 314s 828s 177420 518s 766 94 178672s 84s 810 179157s 611 181323s 713s 182038 67s 491 709s.

183057s 124s 212 683s 803s 184110 352 87 556s 875s 937 69s 80s 185589s 843 901s 06s 186413s 609s 751 880s 187561s 817 188063s 719 189017s.

190563 941 191253 453s 70s 673s 893 192229s 401 193248s 321 519 786 194084s.

היסטארישער אנטיסעמיטיזם ביי זיין מיאוסער ארבייט

(ענדע פון דער 4־טער זייט)

ציע נישט: ער בלייבט לאיאל צו דעם רוב פאלק, צווי־שען וועמען ער לעבט און וועלכער האט איהם בע־עוולה'ט. דער דאזיגער אינטערנאציאנאלער יודישער כוח געפינט זיך, ווי בעמיקער זאגען: „אין סטאטו נאסצענדי'', ער האלט זיך אין איין אויסקריסטאל־זירען און דריקענדיג פון די געברענטע צרות, וועל־כע די ווילדע חיה, וואס רופט זיך היטלער־דייטש־לאנד, האט ביז איצט געמוזט אריבערטראגען מצד דעם אלוועלטליכען יודענטום — איז דער דאזיגער יודישער פערטיידיגונגס ־ כוח שוין איצט א גאנץ היפשער... דער דאזיגער אלוועלטליכער יודישער כוח שטעלט מיט זיך פאר דעם יודישען רוב, צו וועמען יעדער יודישער בע'עוולה'טער מיעוט ברויכט אפילו נישט שטענדיג צו אפעלירען: די ציטונג און די יודישע אינטערנאציאנאלע עלעמענטען זענען שטענדיג מודיע וועגען דעם די צענטראלע יודישע ארגאניזאציעס.

דאס דערווייזט נאר, אז ביי יודען איז אויך דא, הגם אין אן'אייגנארטיגער פארם, א רוב פאלק, ווי ביי אלע אנדערע פעלקער, וועלכער שיצט ענערגיש א יודישען בע'עוולה'טען מיעוט, וואו ער זאל זיך נישט געפינען.

היינט וואו איז דא די „בגידה'', וועגען וועלכער אלע היסטערישע אנטיסעמיטען ווערען די לעצטע צייט אין פוילען הייזעריג פון שרייען?

די איינציגע לאגישע מסקנא, וואס דרינגט ארויס פון דעם אויבענגעזאגטען איז די, וואס דער אינטער־נאציאנאלער יודישער כוח האלט אין וואקסען און שטעלט מיט זיך פאר שוין איצט, אלע שילדען־מא־לער אויף צו להכעיס, גאר א היפשען כוח, מיט וועל־כען ערנסטע און קלוגע מענשען מוזען זיך רעכענען...

רייזע-ביורא „אוניאן — לאדז''

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז אין לאדז ערעפענט געווארען א אפטיילונג פון דער בעקאנטער רייזע-ביורא „אוניאן — לאדז''. די לאדזער אפטיילונג שטייט אונטער דער ליטונג פון בעקאנטע עסקנים און פאכמע־נער אויפ'ן געביט פון טוריסטיק קיין א''י און אין דער גאנצער וועלט. די לאדזער רייזע-ביורא האט זיך געשטעלט די אויפגאבע קודם כל צו פלעגען די יודישע טוריסטיק, ערמעגליכען די ווייטגעהענדסטע הנחות, פערלייכטערן און פאפולאריזירען די טוריסטיק צווישען יודען, שטעלט זיך צו דינסט די געזעלשאפט הן פאר גרו־פען און הן פאר'ן יחיד, וועלכער האט אינטערעס פאר רייזען.

אינפארמאציעס ווערען ערטיילט יעדען אוונט. די רייזע-ביורא פערקויפט אויך רייזע-בילעטען און שיפס־קארטען קיין אויסלאנד.

דאס איז שוין א פעסטגעשטעלטע זאך

אלע אונזער בעל הבית'טעס האבען שוין געהאט די געלעגענהייט פעסטצושטעלען, אז אלע איינקויפען ווערען אמביליגסטען אדורכגעפיהרט אין איינציגען ווארען-הויז „קאנסום'' ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור, רא־קיטישינער 54. יעדע בעל-הבית'טע וועלכע זארגט וועגען איהר הויז-ווירטשאפט דארף נישט אויסמיידען די איינ־ציגע געלעגענהייט פון פערזעהן זיך אין „קאנסום'' מיט אלערליי וויסווארג און וועש, וואס זענען בעקאנט מיט זייער אונאיבערשטייגבארער קוואליטעט און אונגעווענ־ליכע פרייזען.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238=02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אוועני.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

ראדיא - ווינקעל

ראדיא איז דאך נישט קיין טעאטער און נישט קיין קאנצערט - זאל

אין אויסלענדישען „ראדיא - זשורנאל'' בע־האנדעלט א לאנג־יעהריגער ראדיא־הערער דעם ענין פון הערען ראדיא.

אלס שטענדיגער בעזוכער פון טעאטער, אפע־רעס און קאנצערטען, קומט דער מחבר צום אויס־פיהר, אז ראדיא קאן דאך נישט פערטרעטען — נישט דאס טעאטער און נישט דעם קאנצערט. טעא־טער אהן א סצענע איז קיין טעאטער נישט, און ביי קאנצערטען שפילט דער עלעמענט פון זעהן גאר א גרויסע ראלע. האלטענדיג דעם בליק אויפ'ן די־ריגענט אדער אויף די ארטיסטען, קאן דער הערער צושויער א לענגערע צייט אין זינען האבען דאס גע־הערטע און געזעהענע. דער אבער, וואס זיצט אין דער היים, האט דארט נישט אזעלכע בעקוועמע בע־דינגונגען. די אומגעבונג, וואס ער האט פאר זיך אלע טאג שטערט איהם, ער זאל זיך קאנען קאנ־צענטרירען אויף דעם, וואס ער הערט אין ראדיא. נישט יעדער קאן ביי די היינטיגע בעדינגונגען זיך ערלויבען, ער זאל הערען דעם ראדיא אייגער אליין און דערביי זיצען אין דער פינסטער, כדי עפעס אנדערש נישט צו זעהען.

דעריבער, זאגט יענער מחבר, דארפין די. וואס שטעלען צונויף די ראדיא־פראגראמען, נעה־מען אין אכט, אז די ראדיא־מוזיק אין דער היים, אזוי גוט ווי דער אקוסטישער טייל פונ'ם קלאנג־פילם האט די בעדייטונג בלויז פון א הינטערגרונד — און אט דעם עיקר פאקט מוז מען אין זינען האבען, בשעת מען גיט אויף די אודיציע. נאטירליך, מוז אויך דער ראדיא־הערער פערשטעהן, אז דער ראדיא קאן כסדר קיין הינטערגרונד נישט געבען. און ער מוז זיך ווייטער אויסגעפיבען זיינע אייגענע ספעציפישע אויפגאבען. אבער די דאזיגע אויפגא־בען האלטען נישט דערביי, אז זיי זאלען קאנען קאנקורירען מיט'ן טעאטער אדער מיט'ן קאנצערט־זאל.

דעם מחבר פון דאזיגען ארטיקעל בעפרידיגען אויך נישט די ערנסטע ראדיא־אודיציעס, פארדאס האט ער צו פערדאנקען א סך אנגענעהמע מינוטען. וואס דער ראדיא פערשאפט איהם דורך דער לייכ־טער מוזיק.

אויטאמאטישע ראדיא סטאציעס אויף א באלאן

דער דירעקטאר פון פליהער־אבסערוואטאריום אין העלסינגפארס (פינלאנד) האט אויפגעשטעלט אן'אויטאמאטישע אויפגיב־סטאציע, מען זאל זי קע־נען אינסטאלירען אין א באלאן. זי וועגט איינגאנ־צען נישט מעהר, ווי 300 גראם.

די דאזיגע סטאציע גיט אויף אויטאמאטיש די הויך פון דער טעמפעראטור און דעם לופט־דרוק.

די שוועדישע מעטעאראלאגישע געזעלשאפט האט טאקע בדעה איינצוקויפען פאר זיך אזעלכע אויטאמאטישע אויפגעבערס.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

טעאטער „פילהארמאניע''

די טרופע פון ווארשאווער „סקאלא'' טעאטער, וואס גאסטראלירט אין פילהארמאניע מיט'ן גרעסטען ערפאלג אין אורקע נאכאלניקס „נאכט מענשען'', שפילט נישט היינט דאנערשטאג צוליב דעם, וואס דער טעאטער איז פערנומען.

די קומענדע פארשטעלונגען פרייטאג דעם 17-טען ד. ח. 9 אוועגד.

פרטים מארגען.

די ליבלינגען פון וויען אין לאדז

די נאהענטסטע טעג קומט קיין פוילען און וועט אויפטרעטען אין זאל פילהארמאניע אין לאדז דער בע־קאנטער וויענער אנסאמבל פון טעאטער „Josefstaedter Theater''

אנגעפיהרט דורכ'ן גרעסטען רעזשיסער פון דער וועלט מאקס ריינהארדט.

דער דאזיגער בעריהמטער אנסאמבל האט אין דער גאנצער וועלט א גרויסען רוהם און בעשטעהט פון די גרעסטע קינסטלערישע קרעפטען מיט לולי דארוואס און האנס יאראי אן דער שפיץ. די דאזיגע אויפטריטען וועלען זיכער זיין אהן צווייפעל דער קלו פון איצטיגען סעזאן.

אלעקסאנדער קיפניס אין פילהארמאניע

אלעקסאנדער קיפניס, דער וועלט-בעריהמטער זינ־גער ארטיסט, ערשטער באס פון דער מעטראפאליטען־אפערע אין ניו-יארק, ווי אויך פון דער מלוכה-אפערע אין וויען, וועט אויפטרעטען מיט אן'איינציגען קאנ־צערט דינסטאג דעם 21-טען ד. ח. אין זאל פילהארמאניע.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט און פאלגענדע טעג!
דער ערשטער זייט די צייטען פון „בן הור'' גיגאנטישער פילם פון אונגעוועהנליכער אויס־שטאטונג, לויט דער בעריהמטער ערצעהלונג פון RAFAEL SABATINI אונט. נאמען:
„Kapitan BLOOD''
אין די הויפט-ראלען: דער קעניג פון די אקטיארען E. FLYNN
און די העלדין פון פילם „חלום פון א זומער-נאכט'' OLIWIA de HAVILLAND רעזשי: M. CURTIZ פראד.: Warner Bros

PIERWSZE PRYWATNE
Pogotowie Lekarskie
(1-טע פריוואטע גיכע הילף)
זשעלאנא 6
(Legjonów 6)
טעל. 12-333
טעטיג אהן איבעררייס בייטאג און ביינאכט.
גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.

וויכטיג פאר
ברוך-קראנקע
(רופטורעז) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס). פאראליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפיס און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען-ליידענדע.
פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מע־טאדע היילן און בעזייטיגען ראדיקאל יעדען איינציגן ברוך.
ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספע־ציעלע אינדיווידועלע צונעפאסטע לייב-הייל-באנדא־זשען.
פאר הויקערס ספעציעלע נארסעטען און גלייכהאלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע אר־טאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפיס ספע־ציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי־שטרימף לויט מאס.
קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הייל-ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעוויטש, לאדז
9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
טויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען.

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ!
קאמיסיאנס-לאגער
פון פערשידענע מערערן
מעבעל
ייע און געניצטע, ווי אויך היגיענישע.
מאפטשאנעז, מאטראצן, מאטראצן
אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די ביליגסטע פרייזען נור ביי
א. ווייצמאן,
שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.
בעמ.: איך קויף אויך פערשידענע געניצטע מעבעל, דיוואנעס, נייי-מאשינען, שרייב-מאשינען, פעלצען א.ז.וו.

רעטשניצע
פאר וועבערישע-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאק־טאר פון 1-11 און פון 5-7 אוונט.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט־ און וועגערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185=49.
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אוונט.
זונטאג און חגאות פון 10—12 בייטאג

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוונט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

דער
פאטאגראפישער אטעליער
„POLONJA''
אינה. גוטערמאן, גדאנסקא 31
פיהרט אויס אלער ארט פאטאגראפיעס צו עפטער, לעגיטימאציעס, פראטאטיפען מעט ריטושעס ווי אויך לויט פארשריפט צו דער אויפעיפארשטאל ביוו, צו זעהר ביליגע פרייזען. פאסט-קארטען און פארטרעטען ווערען אויך אויסגעפערטיגט שעהן און גוט
— צו נידריגע פרייזען. —

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
וועלכער האט געארבייט אין דער קראנקען-קאסע 12 יאהר ספעציעל אויף ציין-ציהען און האט אן'אייגענע לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין, נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ'' רוג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—11 אוונט אויף נארו־טאוויטשא 13 צוגענגליכע פרייזען. פאר אר־בייטסלאזע הנחה.

Dr. med.
W. ŻADZIEWICZ
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און קעהלקאפף-קראנקהייטען
Piotrkowska 64, tel. 125-26.
נעמט אן פון 5—8 אוונד.

וויכטיג פאר
פאבריקאנטן
און האנדווערקער
שווייסונגען,
מאשינען-טיילען
און רעפעראטורען
פיהרט אויס ביליג
די מעכאנישע
שלאסעריי
י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11/13
(רוג זאכאדניא)

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

א לערן-מיידעל קען זיך זא פאר מעלדען פיעטריקאווער 257, וו. 12.

א שותף ווערט געזוכט צו א גוט-פראספערירענד אסען געשעפט מיט א קאפיטאל פון 700 ביז 1000 זל. זיך צו מעלדען גרינער מארק 7, וו. 6.

איך זוך א שותף צו א גוט-איינגעארדענט געוועלב, קליינע אויסגאבען און גרויסע איינקונפטען. צו ערפאהרען פאלודניאווא 25, ביי זיידערמאן.

ס'איז פערלוירען געווארען 2 שליסלען אויף א קייטעל, געהענדיג פון דער ציגעל-גאס 25 ביז ווסכאדניא 66. אבצוברענגען געגען בעלוינונג אין אדמ. פון דער צייטונג.

צו די ה"ה גובים! וועגען די ארויס־געגנב'עטע וועקסלען נעכטען אויפ'ן טראמוויי, בעט איך זיך צו פערשטענ־דיגען מיט מיר טעלעפאניש 21=182 געגען בעלוינונג. אלע בעווארענישען זענען געמאכט געווארען. — דיסקרעציע געזיכערט.

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na imię Z. Rajzman, Pomorska 19.

Zaginął kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej za № 19378 wyd. dnia 5/8–24 r. na zł. 50.–

צוליב אפרייזע זאפארט איבער־צוגעבען אן'איינגעפיהרט געוועלב מיט א שטוב פאר פרוכטען און קאלאניאל. — בערלינסקי, טראוגוטא 14.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman